

I 79423

+

GLASNIK

DELOVNE SKUPNOSTI ■ INDUSTRIJSKEGA MONTAŽNEGA PODJETJA ■ LJUBLJANA

JANUAR 1977

LETO XII.

ŠTEVILKA 1

Stopamo v trideseto leto

Leto 1976 se izteka. Ko ocenjujemo pot, ki smo jo prehodili letos, lahko rečemo, da je bila uspešna. Notranjo organizacijo, ki smo jo začrtali l. 1975, smo v letu 1976 še dograjevali. Dosegli smo dobre poslovne rezultate. Naši monterji so delali na pomembnih gospodarskih in stanovanjskih objektih v ožji in širši domovini ter tujini. Z novimi proizvodi in z boljšo kvaliteto se na tržišču vedno bolj uveljavljajo tudi naše proizvodne temeljne organizacije združenega dela.

Pot, ki jo je IMP prehodil v treh desetletjih, je pot dela, odpovedovanja in strme rasti. Iz skromnih začetkov smo se razvili v eno največjih montažnih podjetij v Jugoslaviji, za katerega niso pretežke niti najbolj zahtevne naloge. Z dobrim delom je postalo naše ime znano tudi na tujem. Razvoj lastne proizvodnje pa nam je omogočil, da danes na številnih gradbiščih vgrajujemo naše proizvode.

Vse, kar smo dosegli, je rezultat dela nas vseh, vsakega posameznika, posameznih skupin, oddelkov, TOZD. Vse, kar smo zamudili, kjer nismo uspeli pred konkurenco, je naša krivda. Zavedati se moramo, da kljub velikim uspehom, še nismo naredili vsega. Pred nami bodo tudi v letu 1977 velike naloge. Podpisali smo pogodbo za gradnjo slovenskega plinovodnega omrežja, prav tako bomo sodelovali pri gradnji številnih drugih objektov. Mesto, ki smo si ga ustvarili med montažnimi podjetji, moramo obdržati. To pa bomo dosegli edino z vestnim in vztrajnim delom.

Ko stopamo v trideseto leto obstoja našega podjetja, se vsem, ki ste kakorkoli pripomogli k njegovemu napredku, zahvaljujem. Vsem zaposlenim od Kopra do Murske Sobote in upokojenim delavcem pa želim veliko osebne sreče, zdravja, zadovoljstva ter delovnih uspehov v letu 1977.

Glavni direktor
STANKO
KRUMPAK

VSEM ČLANOM KOLEKTIVA IN UPOKOJENIM SODELAVCEM
ŽELIMO V JUBILEJNEM LETU 1977
OBILO OSEBNE SREČE IN DELOVNIH USPEHOV!

SAMOUPRAVNI ORGANI
DRUŽBENOPOLITIČNE ORGANIZACIJE
UREDNIŠKI ODBOR

PO 3453/1977

TAKO HITREGA RAZVOJA

Ob začetku za nas jubilejnega leta smo za razgovor prosili glavnega direktorja tov. Stanka Krumpaka, da bi nam povedal samo nekaj misli in ugotovitev iz svojega dolgoletnega uspešnega dela pri IMP.

Se še spominjate dne, ko ste začeli delati kot direktor podjetja?

»Seveda se. Ministrstvo za gradnje me je imenovalo 18. 4. 1948. Toplovod je bil takrat še v Kranju. Zavedal sem se odgovornih nalog, ki sem jih imel pred sabo sam in pa podjetje. Jasno je bilo, da brez dobrih monterjev in brez dobrega inženirsko tehničnega kadra, ne bomo uspeli. Zato sem se zavzemal za ustanovitev lastne vajeniške šole v Kranju, ki je začela delati že l. 1948 in se je l. 1952 preselila v Ljubljano.«

Kakšna načela ste pri svojem delu imeli takrat in kakšna danes?

»Poštenost, odkritosrčnost in pa držal sem dano besedo — takrat in danes.«

Ali so načrti razvoja IMP uresničevali v skladu z vašimi pogledi?

»IMP se je tako hitro razvijal, da tega verjetno ni nihče predvideval niti pričakoval, da se bo iz združitve dveh podjetij l. 1963, ko je bilo zaposlenih 1460 delavcev, razvil v več kot pet tisoč članski kolektiv. Eden od odločilnih faktorjev, ki so omogočali tako nagel vzpon, je prav gotovo prenos vodenja in samoupravljanja že v l. 1964 na takratne obrate. Zavedali smo se, da samoupravljanje brez finančne osnove ni samoupravljanje in da delavski svet ne more skrbeti samo za izvrševanja plana, ampak tudi za delitev ustvarjenega dohodka. Tako so obrati že l. 1965 razpolagali z 50% dohodka, ustvarjenega v letu 1964 in 100% amortizacijo.

Kaj je bila vaša najtežja odločitev doslej?

»Prav gotovo združitev Toplovoda in Elektro-signala, ker pravzaprav nihče ni vedel, kako se bo novi kolektiv znašel, se razvijal dalje...«

Kako ste sprejeli prve oblike samoupravljanja?

»Bil sem iniciator in organizator ob njihovem ustanavljanju l. 1950. Zavedam se, da morajo biti delavci in člani samoupravnih organov pravilno in popolno obveščeni, da lahko sprejemajo pravilne in konstruktivne odločitve. Velika je tudi njihova zasluga pri razvoju obratov in sedanjih temeljnih organizacij združenega dela.«

Kaj pri delu samoupravnih organov pogrešate danes?

»Poudariti moram, da so v nekaterih TOZD samoupravni organi preveč pod vplivom vodstvene strukture in pogrešam pri njihovem delu več samoiniciative pri reševanju različnih težav. Takšne razmere pa se odražajo tudi pri uspehu TOZD, kar poglejte 9-mesečni obračun poslovanja. Pa niso vsega kriva vodstva, samoupravni organi bi se morali sami »nekako odtrgati« in začeti bolj samostojno delati. Večkrat se pogovarjam s posameznimi delegati in jih sprašujem, zakaj tako — pa dobim odgovor: predlagali in izvolili so mene, pa se nisem strinjal. Zato bo treba v bodoče izbirati v kolektivih najboljše delavce, ki bodo pripravljeni delati in ki bodo znali preko služb dobiti ustrezne materiale in formulirati ustrezne zaključke. Na tem področju bo treba še precej delati.«

Se, po vašem, v kolektivu dovolj čuti delo družbenopolitičnih organizacij?

»Vse, kar sem povedal za samoupravne organe, v glavnem velja tudi za družbenopolitične organizacije. Če so družbenopolitične organizacije močne, aktivne in sodelujejo pri reševanju problematike TOZD, se odraža to tudi pri delu samoupravnih organov.

Kako sprejmete obvestilo, da bi rad z vami govoril kdo od delavcev, ker se mu je po njegovem zgodila krivica?

»Niti enega člana kolektiva doslej še nisem odklonil, da ga ne bi sprejel in bil pripravljen pogovarjati se z njim. Največkrat so prihajali zaradi nerešenih ali nepravilno rešenih stanovanjskih problemov ali se jim je zgodila kakšna druga krivica. Vedno sem pomagal reševati probleme delavcev preko vodstev TOZD ali preko samoupravnih organov.

Ali lahko v tem trenutku ocenite, kako »diha« IMP?

»Letošnjih prvih šest mesecev je bilo za IMP zelo težkih, mogoče najtežjih v zadnjih desetih letih. Nova zakonodaja je močno zavrla investicije. Zato tudi večina naših TOZD v prvi polovici

● Drugi o nas

ZDRUŽITEV IN NOVI NAČRTI

Delavci »Panonije« glasovali za združitev z IMP — Stroji, dvigala

MURSKA SOBOTA, 12. dec. — Po zaslugi skrbnih priprav na združitev kovinsko-predelovalnega podjetja Panonija v Murški Soboti z IMP Ljubljana, je kar 95 odstotkov članov kolektiva te soboške delovne organizacije glasovalo za združitve.

Od nje si obetajo predvsem ustrežnejšo in bolj proučeno usmeritev proizvodnje. V »Panoniji«, ki bo tako postala sedemnajsti tozd samoupravno dobro organiziranega podjetja IMP Ljubljana, so ob sanacijskem programu zasnovali tudi bistveno spremenjen in dopolnjen delovni program, zlasti za svojo glavno dejavnost, to je izdelovanje sodobnih kmetijskih strojev.

V preusmeritev proizvodnje, v kateri bodo imeli levji delež izdelki plinske tehnike in izdelovanje osebnih dvigal, pa bodo vložili do leta 1980 okrog sto milijonov dinarjev. V tem obdobju nameravajo odpreti okrog 340 novih delovnih mest, kar je za pokrajino ob Muri posebno pomembna pridobitev.

Delo, 13. 12. 1976

DELO IN ŽIVLJENJE V TOZD PB

Kratek prikaz doseženih uspehov v 3-letnem obdobju obstoja TOZD PB.

V tem času smo dali osnovni poudarek na dvig družbenega standarda delavcev, tako da smo nekaterim omogočili nakup stanovanja, drugim dali kredit za gradnjo hiše, oz. socialno šibkejšim mladim družinam dodelili najemniška stanovanja. Mnogim je bila dana možnost izobraževanja ob delu, kar se nanaša na izredni študij in opravljanje strokovnih izpitov. Za vzpodbujanje širše športne aktivnosti smo najeli telovadnico in trim kabinet in polovici članov kolektiva kupili športno opremo, drugi polovici pa jo bomo v letu 1977.

V tem času je bil omogočen družbeno političnim delavcem obisk seminarjev o delu družb. pol. organizacij.

Glede na težko prostorsko problematiko, v kateri smo že nekaj časa, smo letos omogočili nakup novih delovnih površin. S tem bomo obstoječemu kadru omogočili boljše delovne pogoje in po potrebi povečali število delavcev v TOZD PB.

Družbenopolitične organizacije
TOZD PB

IMP GLASNIK izdaja delovna skupnost IMP — Industrijskega montažnega podjetja v Ljubljani. Izhaja mesečno v 5.586 izvodih. Uredništvo in uprava v Ljubljani, Titova 37. Ureja uredniški odbor: Rudi Bukovec, Anton Križan (glavni urednik), Anton Štrus (odgovorni urednik), ing. Vinko Kuder, ing. Janez Trost, ing. Vanc Učakar, Jože Weis. Tiska: Tiskarna Ljudska pravica v Ljubljani. Po mnenju sekretariata za informacije IS SRS, št. 421-1/72 z dne 26. septembra 1974 je IMP Glasnik oproščen plačila temeljnega davka od prometa proizvodov.

NI NIHČE PRIČAKOVAL

leta ni dosegla plana. Rezultati devet mesečnega dela so znani, težko bo nadomestiti polletno zamudo. Sedaj in pa v l. 1977 so naše zmogljivosti v celoti zasedene, razen vodovodnih inštalaterjev, kjer je dela nekoliko manj. Smatram, da konjunktura na tržišču, ki je bila od l. 1966 dalje, ne bo kmalu ali pa nikoli več. Zato se bo treba boriti za vsako delo in se moramo zavedati, da ga bo dobil tisti, ki bo konkurenčen, ki bo delal dobro in poceni. Poudariti moram, da je v nekaterih TOZD kvaliteta montaže in proizvodnje padla. Odstotek reklamacij je prevelik. Tehnične službe bodo morale posvečati večjo skrb kvaliteti.»

Kaj bi bilo treba storiti, da bi se IMP še bolj povezal v celoto, da bi nasprotij znotraj delovne organizacije vedno manj?

»Zavest, da smo vsi odvisni drug od drugega in da šele kot celota predstavljamo IMP. Ta soodvisnost mora krepiti še večjo enotnost v TOZD in TOZD med seboj. Če bomo to dosegli, bo mnogo manj notranjih trenj in mnogo bolj uspešni bomo lahko navzven. To soodvisnost smo začrtali tudi v srednjeročnem planu razvoja, ki predvideva enakomerno ekonomsko rast vseh TOZD.

Nekatere TOZD se težko vključujejo v ritem dela IMP — zakaj!

»Vsaka delovna organizacija kjerkoli ima svoj sistem in določen ritem dela. Zato je jasno, da novo priključene TOZD potrebujejo določen čas, da se vključijo, vendar je ta čas lahko bistveno krajši, če se v proces prilagajanja aktivno vključijo samoupravni organi in družbeno politične organizacije, ki morajo poskrbeti, da se sprejeti sklepi ob integraciji tudi uresničijo. Če znotraj TOZD ni enotna in če se pojavi še pasivnost, potem je ta proces lahko tudi dolg in težak.»

Kako načrtujete razvoj IMP v letu 1977?

»V okviru srednjeročnega plana. Po dosedanjih raziskavah bo podjetje prihodnje leto polno zaposleno. Še bolj se bomo morali potruditi pri izvozu. To je naloga posameznih TOZD in inženiringa, ki se je kadrovsko okrepil letos jeseni. V inozemstvu naj bi opravili večja montažna dela na velikih energetskih objektih in industriji, izvažali pa naj bi tudi armature, livarske obdelane odlitke, RTV oddajnike, itd. Razvijati moramo kooperacijski izvoz z večjimi zunanji poslovnimi partnerji.

Še naprej bomo razvijali l. 1974 začrtane integracijske procese. Tako naj bi se v l. 1977 k IMP priključilo Strojno kovinsko podjetje Panonija iz Murske Sobote, ki naj bi po integraciji proizvajala strojno-mehansko opremo za dvigala ter gotovo

Pogodbo za gradnjo plinovodnega omrežja je podpisal glavni direktor Stanko Krumpak

PODPISANA POGODBA ZA GRADNJO PLINOVODA

Dne 19. 11. 1976 je glavni direktor tov. Stanko Krumpak podpisal s francosko firmo Spie Bativalles pogodbo za gradnjo slovenskega plinovodnega omrežja. Po pogodbi bomo izvajali celotno mestno omrežje srednjega tlaka (gradbeni, strojni in elektro del) Ljubljane, Celja, Maribora, Kamnika in Jesenic, kar tudi že projektira TOZD Projektivni biro. Dobavili bomo vse cevovode, ki jih bo izdelala železarna v Sisku. Dela na plinovodu bosta izvajali Temeljna organizacija združenega dela Ogrevanje-vodovod in Projekt-montaža-inženiring iz Maribora.

Vrednost pogodbe znaša 116.000.000,00 din brez dobave cevi. Na plinovodu bomo začeli delati 15. marca, za kar se obe TOZD že pripravljata, vsa dela pa morajo biti končana do konca aprila l. 1978.

plinsko armaturo. Krediti za sanacijo so zagotovljeni in tako izpolnjeni pogoji za integracijo.

Razvijali bomo sodelovanje z večjimi trgovskimi hišami (kakor z Elektrotehno), ki bi prevzemale večino zalog našega repromateriala ter dobavljale potrebni repromaterial fco skladišče oz. gradbišče.»

Kdaj naj bi proslavili trideseto obletnico obstoja IMP?

»Samoupravni organi so imenovali komisijo za predpriprave, datum še ni določen, po mojem naj bi to bilo konec septembra 1977.»

Bi povedali še kaj, kar vas nismo vprašali?

»Dve stvari še. Posamezne TOZD premalo skrbijo za razvoj proizvodnje, premalo sredstev vlagajo v novo, boljšo, moderno tehnologijo in nove programe. Družbenopolitične organizacije in samoupravni organi bodo morali zaposlene navdušiti, da bodo več storili na področju inovatorstva, racionalizatorstva in nasploh iskanju novih rešitev. Samoupravni sporazum o inovacijah mora zaživeti v vseh TOZD. Prav bi bilo, da bi vsak predlog za kakršnokoli izboljšavo objavili tudi v Glasniku, da vidimo, kje smo in slabosti odpravimo tudi na tem področju.

In drugo. Sprejet je bil zakon o združenem delu. Njegova določila bomo morali v l. 1977 prenesti v prakso. Potrebno bo sprejeti celotno novo »interno zakonodajo« in tu nas čaka veliko delo v temeljnih organizacijah in na nivoju delovne organizacije.

Pogovor zapisal
T. ŠTRUS

● TOZD PMI

SINDIKAT ZA POTRESNO OBMOČJE

Izvršni odbor osnovne organizacije sindikata je sklenil, da sredstva, namenjena za malico ob praznovanju Dneva republike, nakaže kot pomoč prizadetim na potresnem področju. Ker niso teh sredstev razdelili, so lahko nakazali 30.000 din za odpravo posledic potresov na Tolminskem.

IMP GLASNIK V LETU 1976

Novo leto ni samo čas praznovanja, ampak je tudi priložnost, da se ozremo nazaj in pregledamo, kaj smo delali v letu, ki odhaja. Tako sem nekoliko preresel tudi naš Glasnik. Zapisal sem naš, pa ne vem, če je to res, saj imamo večkrat tako mačehovski odnos do njega. Najprej nekaj načelnih vprašanj, ki so se pojavljajo pri njegovem nastajanju skoraj vsakodnevno.

Uredniški odbor se je redno sestal po izidu vsake številke. Na dnevnem redu: ocena številke, predlog honorarjev in predlog vsebine za naslednjo številko. Pri zadnji točki se je največkrat zataknilo. Pa ne na seji uredniškega odbora, potem, ko je bilo treba prispevke napisati in smo zanje prosili posameznika ali pa službe. In velikokrat smo prosili, ker edino to lahko storimo in smo velikokrat na dan, ko bi prispevek moral v tiskarno namesto članka dobili opravičilo, ki ga pa na žalost ne moremo objaviti. Zato se je zgodilo, da smo planirali več materiala, kot ga dejansko potrebujemo za 16 strani in smo morali potem nekatere stvari, ki niso vezane na datume, odložiti za prihodnjo številko, pisci pa so bili skoraj vedno užaljeni.

Ne moremo mimo odnosa posameznih služb in tudi posameznikov, ki so glede na mesta, ki jih

Dobro obveščeni samoupravljalci pa mora vedeti tudi kaj ga čaka jutri, pojutrišnjem. Nikoli v l. 1976 nismo (in najbrž tudi še ne bomo tako kmalu) napisali, zakaj smo kakšno delo izpustili, pa še marsikaj podobnega bi naše monterje zanimalo. Že dolgo ni več res, da delavca zanimata samo denar in dopust. Zanimalo bi ga še marsikaj, pa mu velikokrat ponujamo slabo, staro, nezanimivo informacijo in ga »izgubimo«, ker po drugih kanalih zve marsikaj bolj zanimivega in velikokrat izkrivljenega.

O ČEM SMO IN O ČEM NISMO PISALI

Pa pojdemo čisto h konkretnim podatkom. V letu 1976 je izšlo 12 rednih števil in ena izredna, ki je iz naslednje analize izpuščena. Deset števil (od tega dve barvni) je izšlo na 16 straneh, dve pa na osmih. V vseh dvanajstih številkah smo objavili 261 naslovov raznih prispevkov (izpuščene so kadrovske, zahvale in objave), od tega sta jih dva avtorja pripravila 137. Poprečno na številko pride 22 naslovov, 18 fotografij, 11 sodelavcev (2 člana uredniškega odbora, 3 vodilni delavci). Skupno je pri oblikovanju vsebine Glasnika v l. 1976 sodelovalo 63 članov kolektiva, kar je malo več kot 1 % zaposlenih, to pa je odločno premalo. Sodelavci so iz naslednjih TOZD oz. DSSS: DSSS 19, TRAA 8, EM 7, Klima 5, TEN 4, PB 3, LSL 3, PM 2, DS 1, PMI 1, EKO 2, SKIP 1, OV 3, TIO 4.

V celem letu nismo niti enega samostojnega članka objavili o Blisku, ki je poleg Dvigala in Zastopstev ostal brez sodelavca. Če strani razdelimo po glavnih temah, dobimo naslednje poprečje:

gospodarskemu poslovanju je bilo posvečeno poprečno 3,1 strani, družbenopolitičnim organizacijam 0,8 strani, gradbiščem 1,9, za predstavitev delavcev smo porabili 0,9 strani, prav toliko za šport, za varstvo pri delu 0,3 strani in ostalo 6,5 strani; kjer pa pogrešamo predvsem zapisov o kulturi in umetnosti, oz. o kulturnem in umetniškem snovanju naših sodelavcev, zapisov o stanovaljskih problemih naših sodelavcev in še marsikaj, kar ostane v zaprtem krogu, ker ni nikogar, ki bi probleme prenesel do katerega od članov uredniškega odbora. Premalo smo pisali tudi o delu samoupravnih organov, sploh če računamo, da je marsikomu na terenu to edini vir pisanih informacij.

FINANČNO POROČILO MNOGO BOLJŠE

Medtem ko analiza vsebine ni najbolj rožnata, je analiza finančnega poslovanja precej drugačna.

DOPI- SUJTE V GLASNIK IMP

Omenili smo že, da je izšlo skupno 13 števil ali 73.068 izvodov — poprečno 5620 na številko. Analiza stroškov pokaže:

Stroški tiskanja	191.304,95 din
poprečno na štev.	14.715,76 din
honorarji	37.695,09 din
poprečno na štev.	2.899,62 din
Stroški odpreme	12.871,50 din
poprečno na štev.	990,11 din
ostali stroški (izd. fotogr.)	2.328,90 din

stroški skupaj	244.200,44 din
poprečno na štev.	18.784,64 din

cena izvoda	3,34 din
cena barvnega izvoda	5,65 din
cena črno-belega izvoda	2,91 din

Velika razlika med ceno črno-belega in barvnega izvoda in največkrat slabša kvaliteta barvnih fotografij je narekovala sklep uredniškega odbora, da smo izdali samo dve barvni številki, čeprav smo planirali 4, prav tako smo planirali tudi štiri izredne številke, pa je izšla samo ena in so zato dejanski stroški precej pod planiranimi.

KAKO NAPREJ?

Želimo predvsem izboljšati vsebino, ki pa jo bomo lahko predvsem z novimi sodelavci. Zato vabimo vse, da vsaj kdaj pa kdaj vzamete v roke svinčnik in nam napišete, kaj pogrešate, kje »skripamo« — nič hudega, če je pisava okorna, vsakega dobronamerno napisanega predloga in pripombe bomo veselili. Na enem od gradbišč smo monterji predlagali, da bi imela vsaka TOZD svojo stalno stran, kar je vredno razmisliti. V Kopru in Trati sta začela izhajati biltena, ki mnogo prispevata k boljšemu obveščanju — v tej smeri bodo morale razmišljati tudi ostale predvsem večje TOZD, ker bo Glasnik po sklepu uredniškega odbora še naprej ostal mesečnik.

Pričakujemo vaše sodelovanje!

Odgov. urednik
TONE ŠTRUS

POJASNILO

V IMP Glasniku št. 12-76 je prišlo v članku z naslovom »Iz dela odborov samoupravnega delavskega nadzora« do dveh neljubih napak. Napaki sta nastali v delu povzetka, ki v točkah prinaša probleme, ki so jih povedali posamezni predsedniki odborov. Tako je pri TOZD SKIP v prvi vrstici napisano: — menjava vodilnega kadra, kjer je mišljeno prejšnje vodstvo, ki se je zamenjalo s sedanjim. V drugi vrstici pa je prišlo do napake pri pretipkovanju rokopisa in se vrstica pravilno glasi: — sestava odbora slaba. Pojasnilo: dva člana sta neprenehoma na terenu in tako težko sodelujeta pri delu odbora.

Vodstvu TOZD SKIP in odboru samoupravnega delavskega nadzora se opravičujemo.

UREDNIŠTVO

PRIKAZ DELA UNICEF V DOMŽALAH

V našem Dijaškem domu v Domžalah je od 3. do 30. decembra vsak dan odprta od 8. do 20. ure razstava, ki prikazuje delo organizacije UNICEF in del njenih novoletnih voščilnic iz prejšnjih let ter za leto 1977.

Razstava je prirejena v iskreni želji, da zdrami zavest nas vseh, ki v svojem večjem ali manjšem materialnem udobju pogosto pozabljamo, da je dobra polovica človeštva še vedno lačna skorje kruha.

zasedajo, dolžni obveščati delavce in imajo na voljo dovolj in kvalitetne informacije, pa jih ljubosumno skrivajo zase, na drugi strani pa vedno kritizirajo prispevke drugih avtorjev.

Prav tako se dogaja, da naši delavci marsikatero informacijo precej prej in velikokrat tudi nepopolno zvedo iz drugih virov, medtem ko za Glasnik še ni zrela in smo potem zadnji, ki kaj napišemo, ko je že vse jasno in včasih tudi pozabljeno. To pa počnemo v pretirani skrbi, da bi delavce popolnoma točno informirali, kar je na eni strani pozitivno, na drugi pa negativno, če je »vlak« pravzaprav že davno odpeljal. Zato tudi lahko kar na prste ene roke preštejemo predloge, ki smo jih objavili, če pa zahtevamo še predloge v več variantah, potem smo pa sploh lahko brez komentarja. Če odprete Glasnik, lahko to hitro ugotovite, saj v glavnem pišemo v preteklem času, torej o stvareh, ki so mimo, o dejstvih in posledicah.

ODPRTO PISMO ČLANOM SINDIKATA IMP

Drugo leto naša delovna organizacija praznuje pomemben jubilej, 30 let obstoja »IMP«. Zato je predsedstvo konference organizacij na svoji zadnji seji sprejelo sklep, da bomo svečano praznovali ta naš jubilej skozi celo leto.

Praznovali bomo v več oblikah in na več področjih, tako naj bi sodelovali vsi zaposleni v naši delovni organizaciji.

Kot prvo pomembno področje so prav gotovo naša prizadevanja na področju dviga produktivnosti in delovnih uspehov, tako da se bomo lahko v jubilejnem letu pohvalili, da vsaka naša temeljna organizacija posluje uspešno. Seveda bo pa pri tem potrebno upoštevati načelo solidarnosti vseh nas, na vseh ravneh in v vsaki temeljni organizaciji. Prav gotovo bodo posamezne TOZD rabile pomoč za reševanje problemov. Prizadevanja na tem področju naj bi se pričela pospešeno izvajati že s 1. 1. 1977.

Drugo področje praznovanja ali »tekmovanja« je področje sindikalne aktivnosti, kjer se zopet vključujemo vsi člani sindikata, še posebej pa bodo morali biti aktivni sindikalni delavci. V vsaki naši osnovni celici, se mora odražati aktivnost sindikata kot naše najštevilnejše družbenopolitične organizacije.

Ena permanentnih nalog sindikata bo prav gotovo pri naši novi samoupravni organiziranosti ter aktivno vključevanje in izvajanje pravkar sprejete zakona o združenem delu. Prav tako je še nekaj področij, katerim smo do sedaj posvetili premalo pozornosti. Tu mislim na naše delo na kulturnem področju ter nudenju kulturnih dobrin čimvečjemu krogu delavcev. Aktivneje bodo morali zaživeti odbori in komisije pri izvršnih odborih

sindikata. Posebno področje je tudi delo z mladino; mlade bo treba pridobiti za delo in aktivno udejstvovanje na vseh področjih ter jim nuditi še večji meri možnost izobraževanja tako strokovnega kakor tudi izobraževanja za delo v družbenopolitičnih organizacijah in samoupravnih organih.

V jubilejnem letu bomo posebno aktivni na športnem področju. Tekmovanja se bodo pričela že v januarju 1977 in bodo trajala skozi vse leto. Višek pa bi dosegla na dan »IMP« v jeseni. Podroben koledar tekmovanj je tudi danes objavljen v današnjem Glasniku. Ob tej priliki bi želeli povabiti vse k sodelovanju tako, da bi se vseh tekmovanj udeležile vse ekipe iz naših TOZD. S tem bi dosegli, da bo čimveč naših delavcev aktivno sodelovalo.

Prosili bi tudi vse organizatorje, ki so sprejeli organizacijo posameznih tekmovanj, da se v jubilejnem letu, ko praznujemo naš jubilej, čimbolj potrudijo z organizacijo in nudijo svojo gostoljubnost športnikom iz vseh naših TOZD.

To je le nekaj akcij, ki si jih je zadalo predsedstvo OOS »IMP« za prihodnje leto. Niso naštetja vsa področja, saj se bo naša aktivnost in delo čez leto dopolnjevala.

Na koncu bi se vsem članom sindikata zahvalil za prizadevanja v letu 1976 ob vstopu v novo leto pa vam želim veliko delovnih uspehov in osebne sreče v letu 1977.

Predsednik konference OOS IMP
JOŽE ŠUBIC

● IZOBRAŽEVANJE OB DELU

SODELOVANJE S FAKULTETO ZA ELEKTROTEHNIKO

Ljubljana, 10. 12. 1976. Na Fakulteti za elektrotehniko se je danes začel seminar za naše delavce TOZD Elektromontaža, TOZD TEN in TOZD TRAA. Seminar je na željo IMP pripravila Fakulteta za elektrotehniko in sicer katedra za regulacijo in elektromagnetne pretvornike energije, nosi pa naslov: Projektiranje in gradnja industrijskih avtomatskih digitalnih krmilij. Predavali bodo prof. dr. Rafael Cajhen, ing. Eržen (Iskra Avtomatika) in doc. Šubel. Za seminar je pripravljenih 53 slušateljev (42 iz TOZD Elektromontaža, od tega 5 iz PE Slovenske Konjice, 10 iz TOZD TEN in 1 iz TOZD TRAA) ki bodo ob petkih in sobotah prihodnje tri mesece poslušali predavanja, sodelovali na seminarjih in eksperimentalnih vajah. Po zaključku seminarja bo Fakulteta izvedla teste, ki pa ne bodo osnova za izdajo nikakršnih spričeval, ampak bodo slušateljem pokazali, kaj so na seminarju pridobili, predavateljem pa bo to prikaz uspešnosti njihovega dela. Gre torej za resnično dopolnilno izobraževanje ob delu. Posebna anketa pa naj bi odgovorila o bodoči obliki takih seminarjev, ki jih fakulteta namerava še prirejati in razvijati.

Seminarja se udeležujejo delavci, ki imajo najmanj srednješolsko izobrazbo in delajo kot projektanti, konstruktorji, operativci, vodje priprave dela, tehnični kontrolorji, razvijalci, vodje delavnic, itd. Za TOZD Elektromontažo lahko rečemo, da je na seminar poslala celotno »ekipo«, da ne bodo na seminarju samo določeni profili (kar je danes najpogostejša oblika izobraževanja). Pogrešamo pa delavce TOZD Projektivni biro, ki naj bi se seminarja tudi udeležili. Cena seminarja za vsakega udeleženca je 5.000 din in za današnje cene podobnih uslug ni previsoka.

Vendar pa moramo zraven prišteti še en izgubljeni delovni dan, kar bo s ceno seminarja za TOZD Elektromontažo in TOZD TEN precejšen izdatek. Vendar je to naložba v znanje, ki se lahko zelo hitro obrestuje. Politika neizobraževanja ob tolikšnem napredku na vseh področjih je kratkovidna in njeno ceno smo že nekajkrat »plačali« in jo bomo še.

TOZD Elektromontaža se ni slučajno obrnila na fakulteto, ampak hoče informacije »iz prve roke«. Te naloge se Fakulteta za elektrotehniko tudi zaveda, zato vprašanje »da ali ne seminar« sploh ni bilo.

Udeležence seminarja sta ob začetku pozdravila dekan fakultete za elektrotehniko dr. Alojz Vodovnik in direktor TOZD Elektromontaža ing. Franc Kumše. Dr. Vodovnik je dejal, da je to prvo sodelovanje IMP in Fakultete za elektrotehniko in izrazil pripravljenost, da se Fakulteta še bolj vključi v izobraževanje ob delu naših delavcev.

Na začetku sta udeležence seminarja pozdravila dekan fakultete za elektrotehniko, prof. dr. Alojz Vodovnik in direktor TOZD Elektromontaža inž. Franc Kumše (prvi z leve)

Slušatelji poslušajo predavanje

Upamo, da se bo sodelovanje razvijalo v obojestransko zadovoljstvo in da bomo našli več razumevanja za izobraževanje tudi v tistih TOZD, kjer ga doslej iz kakršnihkoli razlogov ni bilo.

T. ŠTRUS

NOV SAMOUPRAVNI SPORAZUM O INOVACIJAH SE ŽE OBRESTUJE

Kljub temu da je imela inovacijska dejavnost v TRAA pomembno mesto že v preteklem obdobju, je še nov samoupravni sporazum o inovacijah sprožil aktivnost članov kolektiva na področju tehničnih izboljšav in koristnih predlogov.

Primerna denarna stimulacija, ki jo omogoča nov samoupravni sporazum o inovacijah je razgibala člane kolektiva do take mere, da je komisija v mesecu oktobru in novembru obravnavala 11 predlogov, od katerih jih je pozitivno rešila 5.

Višina izplačanih odškodnin je znašala 38.762 din, pri 305.283 din prihranka.

Do konca novembra je sprejela komisija novih 7 predlogov za obravnavo. Izmed predlagateljev inovacij moramo posebno poudariti prizadevanja

in razmišljanja člana našega kolektiva tov. Vodnik Frana, ki je naslovil na komisijo kar 5 predlogov.

Seveda zadeva komisija pri obravnavanju inovacijskih predlogov na nekaj težav, predvsem ali spada predlog v delokrog delovnih nalog in se ga smatra kot inovacija ali ne, ter pri določanju osnove za določitev odškodnine, upošteva pozitivne in negativne okoliščine (člen 46 samoupravnega sporazuma o inovacijah).

Mnenja smo, da je potrebno v IMP-ju takoj razmišljati o nastavitvi profesionalca, ki bo v pomoč komisijam v TOZD pri obravnavanju tekočih in spornih zadev na tem področju.

Na koncu moramo poudariti, da smo se uspešno vključili v leto inovacij.

ANTON PANČUR

SAMOZAŠČITA

Namen in naloge samozaščite kot sestavni del civilne zaščite se bistveno razlikuje od namena in nalog družbene samozaščite. To se poudarja zato, ker mnogi ta dva pojma ne razlikujejo in je torej za njih samozaščita in družbena samozaščita isto. To pa ni res. Pri samozaščiti gre, kot smo videli, za sodelovanje vsega sposobnega prebivalstva pri zaščiti in reševanju ljudi in imetja ob vojnih akcijah ter naravnih in drugih nesrečah.

Naloge družbene samozaščite pa je preprečevati sovražno obveščevalno in druge dejavnosti, katerih namen je škoditi naši družbeni ureditvi ali zrušiti naš družbeni red, preprečiti drugo podobno sovražno dejavnost naperjeno proti naši skupnosti, doseči, da bo sovražna propaganda neučinkovita in varovati družbeno imetje pred škodo povzročeno bodisi iz zlonamernih ali koristljubnih pobud ali iz malomarnosti. Vse te naloge bomo koristno opravljali le tedaj če bomo v njej dosegli potrebno množičnost. Torej velja isto pravilo za samozaščito in za družbeno samozaščito.

Navedeno je bilo že prej, da veljavni zakon oz. zakonski predpisi določajo, da so občani in delovni ljudje dolžni sodelovati pri zaščiti in reševanju ljudi in imetja in to tako v vojni kakor ob naravnih in drugih hudih nesrečah. To je obenem njihova moralna in solidarna obveznost do soljudi, ki so v stiski in do celokupne skupnosti. Nedopustno in z oboji v socialistični družbi nespoljivo bi bilo, če bi kdorkoli neprizadeto opazoval stisko soljudi in ne priskočil na pomoč ali da bi vedel zanjo in nebi priskočil na pomoč pri reševanju pred škodo ali uničenju. Vsak tak primer zasluži najresnejšo obsodbo. Sicer pa vemo, da naši občani in delovni ljudje ali vsaj velika večina priskoči na pomoč prizadetim ob naravnih ali drugih hudih nesrečah samoiniciativno ali organizirano. Potrebno je le da se v tej smeri še bolje usposobijo in učinek samozaščite bo prav verjetno večji.

E. Ž.

● TOZD TRAA

VSEM JE ODPRTA POT

Potrebe našega življenja tako hitro naraščajo, da mora vedno več ljudi vključiti svojo pamet, da pomagajo z delom in iskanjem novega. To novo, do zdaj še ne poznano, imenujemo — inovacije, te pa spreminjajo svet. Ko vodimo boj za gospodarski napredek in stabilizacijo, mora biti naša dolžnost, da skrbimo za racionalizacijo proizvodnje, za zmanjšanje stroškov našega dela.

Po Samoupravnem sporazumu o inovacijah (sprejet aprila leta 1976) smo tudi v TOZD TRAA aktivneje začeli iskati možnosti, kako bi kaj prihranili, izboljšali in podobno ter celo poskušali najti kaj novega. Tako imamo primere, da je nekdo predlagal varčevanje pri embalaži, obutvi, zboljšanju centrirnih izvrtin, podstruženju rotorjev, do predloga kontrole črpalk med montažo in vzorčnega pregleda polizdelkov. K tem predlogom je kajpak dala svoje mnenje komisija. Upoštevati jih je mogoče, medtem ko za kaljenja, vlivanja, je težje zaradi, kot pravijo, premajhnih serij. Lahko pa ostanejo te zadeve v prihodnje odprte tudi zato, ker lahko pričakujemo večje potrebe po teh izdelkih in se takrat iz map vzamejo »projekti«.

Tako prihajamo do spoznanja, da se le konkretnost

predloga lahko upošteva. Tako je bilo s struženjem drogov precej prihranjeno na času za brušenje. Ta čas je bil popravljen, vendar pa često ne odgovarja potrebnemu času zaradi raznih trdot materiala, a tudi funkcionalnost pride pod vprašanje, ker se sedaj še prehitro ocenjuje prihranke za triletno obdobje, čeprav ni nikjer garancije, da bo tak izdelek v tem obdobju še uporaben in v kakšni količini.

In ko nam je znano tudi to, da morajo tehnologi po svoji dolžnosti poskrbeti za vsa potrebna orodja obdelave, se more sklepati, kdaj je kako priznanje res upravičeno, torej je presoja lahko dolga in zahtevna.

To naj bi le povod za razmišljanje, ker je težko vsakomur presoditi, kaj je prav in kdaj se to lahko upošteva.

Ob tem je mogoče le globje poseči v potrebo po inovaci-

jah, ki morajo biti vgrajene v naš gospodarski sistem. Z opazovanjem posameznikov pri njihovem delu ali življenju lahko odkrijemo marsikaj, kar se da koristno uporabiti.

Največ možnosti imamo pri tehničnih izboljšavah. To so prijemi za bolj racionalne tehnološke postopke in delo, v katerem dosežemo večjo storilnost, kvaliteto, varčevanje z materialom in energijo, pa tudi boljše izkoriščanje naprav, večjo proizvodnjo, boljšo kontrolo in varnost pri delu.

Imamo pa tudi še možnost predlogov, ki predstavljajo bolj racionalne rešitve. Sem štejejo vse poteze, ki niso izumi, tehnične izboljšave. V predloge štejejo želje za boljšo organizacijo dela v proizvodnji ali pisarni. Torej je vsem odprta pot do inovacij in koristimo to pravico.

F. VODNIK

Odbor za medsebojna razmerja TOZD TRAA

objavlja prosta naslednja delovna mesta:

- **vodja razvojnega oddelka** za regulacijske armature za delo v Razvojnem oddelku Titova 126

Pogoj: visoka strokovna izobrazba strojne smeri, 5 let delovnih izkušenj

— samostojni razvijalec

Pogoj: visoka strokovna izobrazba elektro smeri (šibki tok), 3 leta delovnih izkušenj na polvodnikih

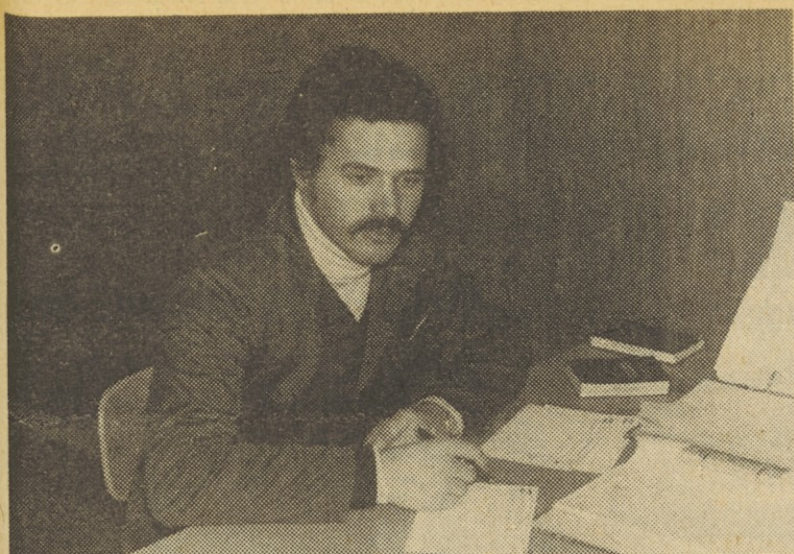
— servisni monter—specialist

za delo v servisnem oddelku Pogoj: srednješolska izobrazba strojne smeri ali VK ključavničar in 2 leti delovnih izkušenj

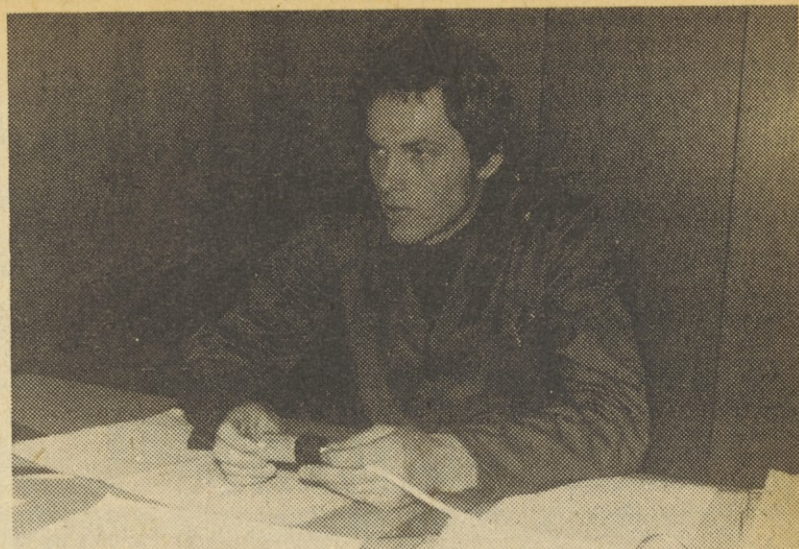
— administrativni referent za delo v komercialnem oddelku

Pogoj: srednješolska izobrazba administrativne ali ekonomske smeri in 2 leti delovnih izkušenj

Prošnje sprejema kadrovski oddelek TOZD 15 dni po objavi.

Janez Škander

Tine Čizman

● TOZD TRAA

INOVACIJE S SKUPNIMI MOČMI

DJURO MAKAR se je zaposlil pri podjetju dne 6. 9. 1967 na delovnem mestu KV ključavničarja, še preje pa je končal poklicno šolo pri podjetju in se izučil za KV rezkalca in KV ključavničarja. Delovne naloge na svojem delovnem mestu uspešno opravlja. Prav tako je našim bralcem že znan kot inovator, medtem ko sedaj posredujemo njegovo inovacijo, ki jo je ustvaril skupno s svojim sodelavcem Kastelic Karlom.

KAREL KASTELIC se je zaposlil pri podjetju dne 23. 8. 1966 sprva na delovnem mestu NK delavca, pozneje pa na delovnem mestu specializiranega rezkalca in je uspešno tudi uveljavil na strelskem področju.

Djuro Makar in Karel Kastelic sta s skupnim prizadevanjem izboljšala postopek za rezkanje utora na ročici PEm pogona 11. Po njuni zamisli se je izboljšal način vpenjanja pri obdelavi — rezkanju na obdelavi nosilca kazalne ure. Na ta način je bil ustvarjen prihranek v višini 59.130 din, poleg tega pa je Djuro Makar izboljšal postopek za izdelavo utorov nosilcev PEm-20 in je na ta način bil dodatno ustvarjen prihranek. Izračun je bil narejen za 3-letno obdobje in sta v ta namen oba inovatorja prejela nagrado v skupni višini 12.682 din.

ALOJZ TALER se je zaposlil v podjetju dne 1. 8. 1964. Sprva je delal na delovnem mestu KV strugarja, po končani delovodski šoli pa je bil razporejen na delovno mesto v tehnološkem oddelku, sprva kot normirec

nato pa kot tehnolog. Je zelo aktiven v industrijskem gasilskem društvu.

JANEZ ŠKANDER je bil štipendist pri našem podjetju. Ko se je zaposlil je bil najprej pripravnik, sedaj pa dela na delovnem mestu tehnologa. Poleg uspeha na delovnem mestu se uspešno izobražuje na Strojni fakulteti in je aktiven v mladinski organizaciji.

Po predlogu Alojza Talerja in Janeza Škanderja, se je skrajšala dolžina brušenja drogov za prehodne in mešalne ventile RVmu in RVzu vseh dimenzij in je na ta način bil ustvarjen prihranek v višini 153.996 din. Obema inovatorjema je bila izplačana enkratna denarna nagrada v skupnem znesku 17.024 din.

JOŽE BREZOVŠČEK se je zaposlil pri podjetju dne 1. 4. 1968. Sprva je delal na delovnem mestu samostojnega tehnologa, dočim danes pa dela na delovnem mestu vodja konstrukcijskega oddelka. Poleg uspehov na delovnem mestu se tudi uspešno izobražuje ob delu, saj zaključuje študij na Strojni fakulteti.

TINE ČIZMAN je bil štipendist pri našem podjetju. Ko se je zaposlil, je bil najprej pripravnik, sedaj pa dela na delovnem mestu tehnologa. Poleg uspehov na delovnem mestu se uspešno izobražuje na Strojni fakulteti in je aktiven v mladinski organizaciji.

Po predlogu Brezovšček Jožeta in Čizman Tineta se je izvršila zamenjava materiala za izdelavo izolacijskih plošč, ki se je sedaj izdelovalo iz pertinaksa in se po njuni

Franc Vodnik

zamisli izdeluje sedaj iz plastičnih mas. Na ta način sta ustvarila prihranek, ki je izračunan za 3-letno obdobje v višini 74.648 din in je bila obema inovatorjema izplačana enkratna denarna nagrada v skupnem znesku 9.190 din.

NAGRADA ZA RAZMIŠLJANJE O INOVACIJAH

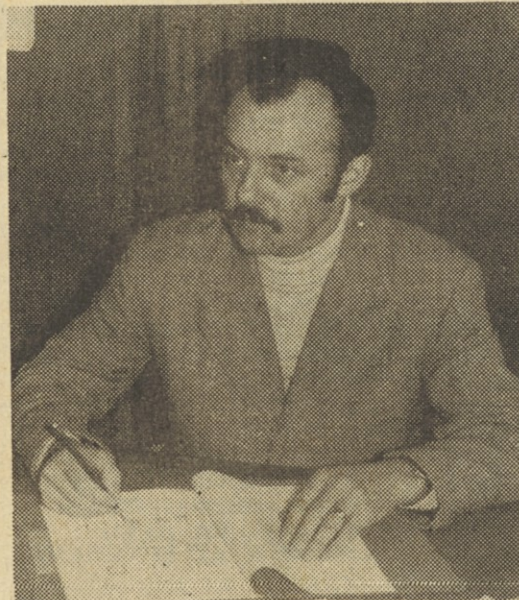
Franc Vodnik, delavec na delovnem mestu KV brusilca, je na komisijo za inventivno dejavnost naslovil 5 predlogov, vendar je komisija, skupno s tehnološko službo ugotovila, da so predlogi neuporabni in jih ni štela kot inovacije. Z ozirom na prizadevanja Franca Vodnika in za njegovo razmišljanje o racionalizatorstvu in tehničnih izboljšavah je delavski svet sprejel sklep, da se mu izplača enkratna denarna nagrada v višini 500 dinarjev.

Komisija za inventivno dejavnost ugotavlja, da je sam. sporazum o inovacijah razgibal inventivno dejavnost v TOZD in da delavci razmišljajo o inventivni dejavnosti in so tudi po že ugotovljenih inovacijah prispeli na komisijo novi predlogi, ki jih bo komisija posredovala delavskemu svetu na prihodnji seji. V skladu s sklepom delavskega sveta z dne 28. 9. 1976 je bil imenovan za strokovnega delavca za intenzivno dejavnost Anton Pančur, direktor tehničnega sektorja, ki uspešno deluje na tem področju in vodi za to posebno evidenco. Ugotavljamo pa že, da v samem sporazumu ni obdelanih nagrad za razmišljanje o intenzivni dejavnosti in o nagradah za predloge, ki se v celoti ne dajo uresničiti.

B. R.

Alojz Taler

Jože Brezovšek

STREŠNE KLIMA CENTRALE NOV IZDELEK TOZD KLIMA

OMOGOČAJO PRIHRANEK ČASA TER ZMANJŠUJEJO CELOTNE STROŠKE

Strešne klima centrale predstavljajo tovarniško zaključene prežračevalne oziroma klimatske naprave, namenjene za zunanjo montažo ter jih dobavljamo kot montažno pripravljene enote z gotovimi cevnimi priključki, notranjo instalacijo, električno, regulacijsko in hladilniško opremo, kar vse je montirano in preizkušeno v tovarni.

Običajno take centrale kot zaključene enote transportiramo s kamionom ter jih z dvigalom postavimo na že pripravljen osnovni okvir na strehi. Za povezavo zračnih

oprema, kakor tudi celotna cevna povezava.

Opremo, vgrajeno v prostor za obdelavo in transport zraka, predstavljajo: zaščitna rešetka, regulacijske žaluzije

zračne upore ter velikosti hladilnih agregatov. Tehnični podatki, ki segajo preko navedenih, zahtevajo izvedbo strešnih klima central in so individualna naročila.

Potrebe trga so zahtevale, da smo se lotili izdelave izventilske strešne klima centrale, v katero so vgrajeni vsi elementi za pripravo in transport zraka, tako da monter na objektu priključi samo dovod energije.

V Jugoslaviji smo prvi izdelali strešno klima centralo za pretok zraka 100.000 kub. m/h pri pritisku zraka 50 mm VS in toplotno močjo 1.200.000 kcal-h.

Sama centrala je izdelana iz jeklene konstrukcije, katera je obložena s 50 mm debelimi fasadnimi elementi TRIMO. Le-ti so izdelani iz dveh Al profiliranih pločevin, vmes pa je kot polnilo trdi penjeni poliuretan. Takšna plošča je dober toplotni izolator (pre-

hodnostni faktor $k = 0,44$ kcal/kvad. m h stop. Celzija), ima majhno težo (12,30 kg/kvad. m), neobčutljiva je za atmosferske in mehanske vplive, plošča je negorljiva, poleg tega pa daje še lep videz. To pa so pomembni faktorji, ki smo jih zahtevali pri strešni klima centrali.

V centralo smo vgradili grelnike zraka, ventilatorje, filtre, regulacijske žaluzije in fiksne žaluzije. Za pravilno delovanje in zaščito pa je centrala opremljena z vso potrebno avtomatiko in električno komandno omarico.

Pri opremi centrale smo

stremeli za tem, da smo vgradili elemente, ki jih izdelujemo sami ali pa TOZD v sklopu IMP, kar predstavlja v proizvodnji določene prednosti.

Strešne klima centrale so za jugoslovansko tržišče nov izdelek, ki je iskan proizvod tudi drugod po svetu.

IMP TOZD KLIMA ima v razvojnem programu osvojitve tipске vrste teh klima central s poudarkom uporabe pretežno domače opreme, razen seveda hladilnih agregatov.

STANE ZAVRŠNIK,
dipl. ing.

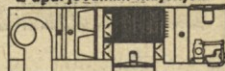
Osnovna izvedba

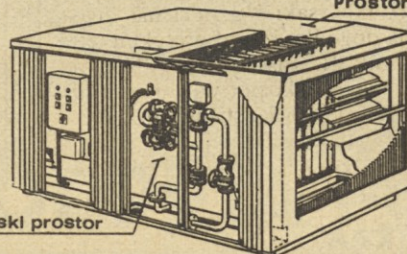
Z vodnim hlajenjem

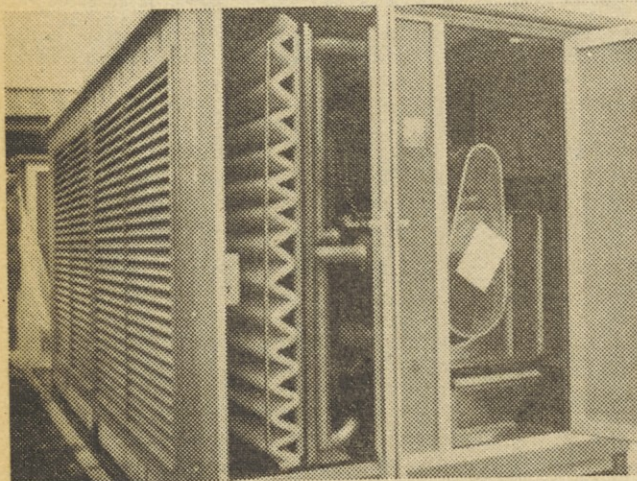
Z uparjevalnim hlajenjem

Prostor za klimatsko opremo

Instalcijski prostor

Pogled v notranjost strešne klima centrale

kanalov, električnih priključkov in cevodovodov porabimo le nekaj ur, nakar je strešna klima centrala pripravljena za obratovanje.

Po navedbah tuje literature se zmanjšajo celotni stroški do 25 % v primerjavi s pravilno prostora za klasično izvedbo klimatske naprave, pa naj bo to v sami stavbi ali pa na strehi stavbe. Dodatno moramo seveda upoštevati pri tem še prihranek pri koristno uporabljenem prostoru, ki ga pridobimo s postavitvijo take strešne klima centrale na prostem.

Serijsko proizvedene tipске strešne klima centrale imajo vgrajene sestavne dele za mešanje, filtriranje in ogrevanje zraka, pogostoma pa so opremljene z vodnim hlajenjem ali pa s hladilnim kompresorskim agregatom.

Strešne klima centrale imajo običajno ločen instalacijski prostor ter prostor za opremo obdelave in transporta zraka. V instalacijskem prostoru je vgrajena vsa električna in regulacijska

za mešanje zraka, zračni filtri, zračni grelniki (lamelni menjalniki) ter radialni ventilatorji za dovod zraka. Poseben del prostora v takih centralah lahko zavzema oprema za hlajenje zraka preko lamelnih menjalnikov toplote s pomočjo vodnega hlajenja ali pa s pomočjo kompresorskega hladilnega agregata.

Redkost predstavljajo pri teh klima centralah grelniki zraka, ogrevani s plinskim ali oljnim zgorevanjem, pri čemer prihranimo toplotne priključke ali pa ovlaževanje zraka s pomočjo vodne pare v dovodnem kanalu zraka.

Glede zmogljivosti teh klima central moramo reči, da so tipizirane serijske naprave, grajene v osnovni izvedbi (samo toplo—zračno ogrevanje) za količine dovodnega zraka do 80.000 kub. m/h ter ogrevalne zmogljivosti do 1.200.000 kcal-h. V primeru, ko imajo te naprave vključeno tudi hlajenje, se seveda količine zraka odговarjajoče zmanjšajo glede na dodatne

● TOZD ELEKTROMONTAŽA

IZPITI IZ VARSTVA PRI DELU

Zadnje čase v TOZD Elektromontaža intenzivno potekajo izpiti delavcev, oziroma preizkusi znanja iz Varstva pri delu. Do sedaj se je izpitov udeležilo okoli 80 % zaposlenih. Velike težave povzročajo način dela in življenja neposrednih delavcev, ker so naša gradbišča praktično po vsej Jugoslaviji. Kljub temu lahko zaenkrat rečemo, da se število nesreč pri delu, ki je leta nazaj nekoliko naraščalo, občutno zmanjšuje. To je zasluga v prvi vrsti tudi izpitov, ki so večinoma kar na gradbiščih. Do sedaj to ni bilo mogoče, ker je vodja službe za varstvo pri delu v IMP — dipl. ing. Hudoklin imel preveč dela.

KAJ SO IZPITI IZ VARSTVA PRI DELU IN KAKO POTEKAJO?

Izpite, oziroma preizkus znanja, opravijo neposredni in vodilni delavci, ki se na

kakršenkoli način srečujejo z možnostjo za poškodbe. Nepoznavanje načina dela, pravilne uporabe osebnih zaščitnih sredstev ter orodja, ima lahko hude posledice.

Zato skušamo s kratkimi predavanji ob izpitih seznaniti delavce s temi dejavniki. Izpiti so v obliki testa in jih zaposleni opravijo enkrat na dve leti. Vodilni delavci imajo pismene preizkuse znanja, medtem ko dobijo neposredni delavci 25 vprašanj s tremi odgovori, od katerih je treba obkrožiti pravi odgovor. Testi so zelo enostavni in lahko se še dvakrat ponavljajo, če delavec naredi več kot pet napak. V primeru, da delavec tudi tretjič ne naredi izpita, se takšnemu delavcu prepove delo in se ga prestavi na nižje delovno mesto (po zakonu!). Rezultati izpitov v TOZD Elektromontaža so do sedaj izredno dobri, saj samo 8 % delavcev ni prvič naredilo izpita.

ZORAN BAREŠIĆ, ing.

PRAZNOVANJE DNEVA REPUBLIKE

Praznovanje 29. novembra je širom Jugoslavije s posebnim poudarkom in svečanostjo. Ob vsaki obletnici nas živo spominja na dogodke izpred preteklih let, ko so delegati II. zasedanja AVNOJ-a prehodili dolgo in težko pot, da so postavili temelje današnje socialistične ureditve.

V takšno praznovanje, s takšnim poudarkom, se je vključila tudi TOZD TRAA in organizirala proslavo s prizvokom svečanosti in spoštovanja. Politične organizacije so pripravile program, k sodelovanju povabile še zunanje izvajalce, ker le-teh TOZD TRAA nima. Zelo rad se je odzval vabilu moški pevski zbor ZB Karol Pahor iz Šiške in recitatorji mladinske organizacije Centra za strokovno izobraževanje Sentvid pri Ljubljani.

Proslava je bila pripravljena in bi se morala pričeti ob 14. uri, to je po končanem 8-urnem delu dne 26. 11. 1976. Pri načrtovanju proslave so bile politične organizacije TOZD TRAA v dvomih ali se bodo proslave udeležili tudi tisti delavci TOZD TRAA, ki so se za praznike odpravljali na svoje domove v druge republike. V ta namen smo delavce dobro obvestili, zato so se proslave udeležili v polnem številu, kljub temu da se je proslava začela s polurno zamudo, zaradi zadržanosti pevskega zbora na drugem mestu. V tem primeru so delavci TOZD TRAA pokazali visoko zavest delavskega razreda, ki zna spoštovati in ceniti v revoluciji pridobljene pravice, za katere je bilo potrebno potoke krvi.

V programu je bil poleg partizanskih in borbenih pesmi ter recitatorjev, tudi govor o pomenu praznika 29. novembra. Poudarjeni so bili postavljeni odloki na II. zasedanju AVNOJ-a 29. 11. 1973, izvajanje teh odlokov med NOB in po osvoboditvi in razvijanje teh do danes. K letošnjem praznovanju 29. novembra pa se je pridružil še en zelo pomemben dogodek, ki pa bo ostal kot zgodovinski dogodek in je najbolj primeren, da se ga praznuje z rojstvom republike, to je sprejetje Zakona o združenem delu. S sprejetjem tega zakona je zmaga misli in dela milijonov delovnih ljudi Jugoslavije, ki jih vodita Zveza komunistov in tov. Tito. Hkrati zakon označuje začetek novega zgodovinskega obdobja v razvoju naše revolucionarne socialistične samoupravne družbe.

V vseh letih od II. zasedanja AVNOJ-a nismo praznik republike dočakali praznih rok, to je samo z lepimi besedami. Vsako leto ta zgodovinski dan dočakamo z novimi delovnimi podvigi in zmagami, je bilo poudarjeno na koncu govora. S pesmijo Radovana Gobca »Pesem o svobodi« je bil svečani del proslave zaključen.

Zastopnik RK Slovenije je nato podelil priznanje krvođalcem TOZD, za 50-krat darovano kri je dobil priznanje Avšič Jurij za 20-krat pa Bukovec Rudi.

N. Z.

SODELOVALI SMO PRI GRADNJI HLADNE VALJARNE NA JESENICAH

Dne 28. novembra so na Jesenicah slovesno odprli hladno valjarno, ki pomeni za naše gospodarstvo veliko pridobitev.

Hladno valjani trakovi bodo bistveno spremenili prodajni asortiment železarn Jesenice, saj bo tako velik del proizvodnje zapustil Jesenice finaliziran v hladno valjanih proizvodih, kar bo omogočalo tudi v različnih konjunkturalnih in dekonjunkturalnih časih ustvarjati normalne pogoje za nadaljnji razvoj, tako železarn kot tudi okolice. Hladna valjarna bo s svojo proizvodnjo v vrednosti čez 1.500 milijonov din na leto bistveno povečala produktivnost na zaposlenega.

Domača proizvodnja dinamo hladno valjane pločevine in trakov bo omogočila povečati proizvodnjo elektro motorjev za vse vrste pogonov, gospodinskih strojev itd. Upravičeno lahko trdimo, da bo ta vrsta proizvodnje generator nadaljnega razvoja elektro kovinske predelovalne industrije.

V svojih mnogokratnih učinkih bo hladna valjarna:

- povečala produktivnost dela železarjev,

- omogočila povečanje direktnega izvoza Železarn,

- znižala delež transporta in energije v celotnem prihodku Železarn,

- omogočila nadaljnjo finalizacijo lastnega plemenitega jekla,

- povečala delež prodaje proizvodov Železarn v neposredni okolici in s tem povečala konkurenčnost svojih proizvodov,

- zmanjšala uvoz deficitarnih re-promaterialov,

- omogočila razvoj proizvodov in povečanje izvoza visoko kvalitetnih finalnih proizvodov elektro kovinske predelovalne industrije.

PRI GRADNJI SODELOVAL TUDI IMP

In kaj smo delali na Jesenicah: Med glavnimi dobavitelji elektroopreme je naša TOZD TEN, ki je dobavila stikalne celice, trafopostaje, kompenzacijo. Večino del je opravila TOZD Elektromontaža: visokonapetostno omrežje, razsvetljava hal, el. instalacija ventilacije in ogrevanje hal, el. instalacija vodikarne, butanski postaji, OTK, aneks RTA in drugih manjših objektov.

Med glavnimi projektanti elektroinstalacij je TOZD PMI Maribor. Za hladno valjarno so projektirali trafo postaje in nekatere druge objekte. Delavci TOZD PMI so prav tako sodelovali pri montaži strojnega dela, kjer so poskrbeli za ogrevanje in prezračevanje hal. IMP pa je za strojni del dobavil še akumulatorje za zrak, butanski uparjevalce, ventilatorje in projektiral še razne instalacije.

Največ dela pri gradnji hladne valjarne so opravila naslednja domača podjetja:

GIP Gradis Jesenice za vrednost 95 milijonov din, Metalna Maribor za 93 milijonov din, Hidromontaža Maribor za 46 milijonov din, IMP Ljubljana in Maribor za 30 milijonov din, SGP Projekt Kranj za 29 milijonov din, SGP Sava Jesenice za 26 milijonov din in PALK Šibenik za vrednost 21 milijonov din.

Za opravljeno delo pri gradnji hladne valjarne Bela je dobil IMP posebno priznanje, med posamezniki pa vodilni monter Ivan Skale. Njegovo izjavo ob otvoritvi objavljamo v celoti:

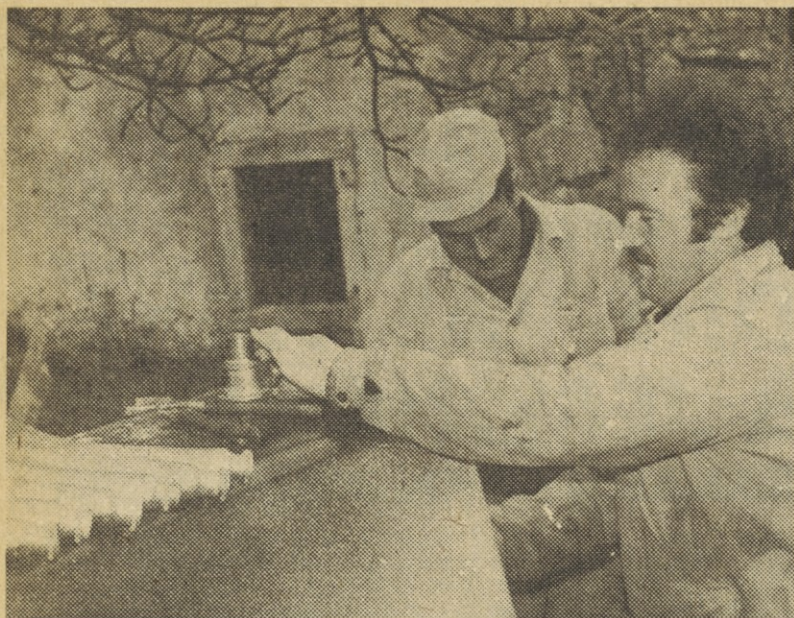
»V Železarni sem 25 let, toliko časa že sodelujemo z vami. Za hladno valjarno smo preskrbeli transformatorske postaje, visokonapetostni razvod, ogrevanje, ventilacijo, razsvetljavo in signalne naprave. Drugače pa delamo v IMP tudi druge proizvode, na primer, črpalke. (Imamo lastno livarno.) Veliko delamo tudi po svetu (skupaj nas je okoli 6.000), v obeh Nemčijah, v Iraku, v načrtu pa imamo še dela v Alžiriji in v Tuniziji. Pri nas postavljamo nove industrijske objekte v Bosni, v manjšem obsegu pa še v Mariboru, v Celju in v Varaždinu.

V 25 letih, kar sodelujemo z Železarno, smo opremili vse nove objekte, skoraj vsak obrat je šel skozi naše roke. Sodelovali smo dobro, zlasti z operativno nove valjarne. Največ smo imeli okrog 35 zaposlenih. V večini smo starejši, zato smo se normalno vključili v jeseniško življenje, mlajše pa smo s svojim zgledom potegnili za sabo. Nekaj se jih je tu celo poročilo.

Kot že rečeno, sem že 25 let tukaj. Ko bomo končali z deli, grem proč. Zatrđno se še vseeno nisem odločil. Na Štajerskem imam hišico, proč od cest in industrije.

Res, dobro smo se razumeli, zato pa je tudi toliko narejenega.«

(Vsi podatki so iz posebne priloge Železarja št. 47-76)

Kopalne kadi kompletiramo kar na prostem

Nova podoba Voljč, v priklopi ob prvi hiši so domovali naši monterji, ki so delali na tem gradbišču

Z OBISKA V POSOČJU

Mislim, da ni treba posebej opisovati, da smo tudi mi IMP-jevci med tistimi, ki so prvi priskočili na pomoč občanom, ki so bili v letošnjem letu nenehno v strahu za lastno varnost in premoženje, kateremu je v skoraj petmesečnem obdobju vseskozi grozila naravna ujma v obliki potresa. Enkrat šibkejšega, drugič močnejšega pa do tistega katastrofalnega v septembru, ko se je ta prelepi košček slovenske zemlje tako zatresel, da je začel podirati vse kar so pridne in neumorne človeške roke zgradile tu v Breginju, Sedlu, Voljčah in drugih vaseh ob naši zahodni meji. Kot vemo, potres ni prizadel samo naših krajev temveč tudi obsežno področje v Furlaniji, kjer je bil tudi epicenter.

Ob prvih uradnih vesteh o katastrofi, ki je prizadela Posočje, smo v vseh TOZD IMP takoj priskočili na pomoč prizadetim in sicer tako, da smo preko sindikalnih organizacij poslali denarno pomoč, kot prvo, kar smo lahko takoj nudili.

Obala, ki je imela svoj operativni štab pri Kraško-obalnem sindikalnem svetu, v Kopru, je takoj začela ukrepati in prva formirala motorizirano gradbeno skupino s težko gradbeno mehanizacijo, ki je že tri dni po septembrskem potresu odšla na delo v najbolj prizadete kraje, da bi odstranila ruševine, ki so zakrile poti in dohode do posameznih objektov. Kot sedaj vemo, je ta ekipa odlično opravila svojo nalogo. Zakaj omenjamo to, zato ker smo tudi mi v projekt montaži v Kopru imeli svojega predstavnika v tem štabu, kjer se je koordiniralo delo in pošiljanje pomoči v potresno prizadeta področja. Ko je republiški štab za pomoč in obnovo Posočja mobiliziral razpoložljive gradbene in druge kapacitete, smo v to akcijo bili vključeni tudi mi.

S predsednikom sindikalne organizacije IMP Projekta montaža Koper sva pred novembrskimi prazniki obiskala (beri obiskal kajti tov. Zupan je bil tu skoraj vsak dan, saj je bil odgovorni operativec za Posočje) naše fante, ki so delali v Voljčah, Selu in Breginju.

Vem, da ste vsi dragi bralci mnogo slišali in videli kaj se dogaja v Posočju, saj so naša informativna sredstva stalno in sproti obveščala o teh dogodkih. Toda eno je slišati in videti, drugo je doživeti.

Slišati besede, dež, dež, blato, mrz in druge vremenske nepravilnosti, ki so pestile skoraj dve tretjini delovnih dni naše monterje v breginjskem kotu, le niso samo besede ampak stvarnost, ki človeku, če je še toliko odporen, zlomijo voljo. No, v primeru Posočja pa je še enkrat zmagala človekova volja in pripravljenost pomagati sočloveku, ki je potreben hitre in nesebične pomoči.

Tu v Posočju so se zbrali gradbinci iz cele Slovenije in delo organizirali tako, da bo v pičlih dveh mesecih zgrajenih nekaj manj kot 500 stanovanjskih hiš in drugih objektov skupnega pomena. Sprehodi skozi potresno področje daje občutek, da je tu zbrana cela Jugoslavija, ki je nesebično in hitro priskočila na pomoč svojim rojakom. Solidarnost, ta človekova vrlina, se je tu še enkrat pokazala, kot tisto, kar nas veže v sili in stiski ali v posameznih situacijah, ki smo jih pričali.

No, pa se povrnimo k našim monterjem, h katerim smo tudi prišli, da se pogovorimo o problemih, ki jih tarejo. Naš obisk je veljal najprej skupini, ki

je bila v Voljčah, kjer sta naša delavca: vodilni monter Anton Krmelj in njegov pomočnik Jože Lovrenčič ravno kar kompletirala kopalne kadi kar na prostem, da bi opravila zaključna dela na montažnih stanovanjskih hišah v Voljčah, ki jih gradi škofjeloška Jelovica. Ko povprašam kako to, da delata na prostem in takorekoč serijsko pripravljata kadi in druge priključke, mi odgovorita, da montaža gradbenih elementov poteka tako, da so najprej na vrsti gradbinci, ki opravijo montažo in postavitev sten, potem pridemo mi vodovodarji. Če kasnijo z deli (to se zgodi večkrat), moramo mi, ki finiiramo, to nadoknaditi tako, da ni zakasnitev, če nečemo biti tisti, na katere se večkrat brez vsakega vzroka stresa nejevolja. No, če je dobra volja in medsebojno sporazumevanje, gre tudi takrat, kadar se nam zdi, da je nemogoče narediti v tako kratkem roku, kot je bil tu na potresnem področju. V Voljčah smo kompletirali 15 stanovanjskih objektov.

Vse imetje, ki je tej ženi ostalo, je lahko strpala v tole improvizirano barako in priklopi. Življenjske razmere so podobne onim, ki smo jih prenekateri doživeli med drugo svetovno vojno, le s to razliko, da nam takrat ni imel kdo pomagati, danes pa ima kdo in imamo s čim

Vas Sedlo. Gradbena dela: SGP Pionir, Novo mesto

In to je novi Breginj

Iz Volč nas je vodila pot v Sedlo, vasice pod Breginjem. Sedlo je bilo ob potresu močno prizadeto in je nastalo skoraj novo naselje, saj je bilo tu zgrajenih 30 novih stanovanjskih hiš.

Izvajalec gradbenih del je bil tu novomeški Pionir. Delali so noč in dan, samo, da ne bi zamudili roka in dane obljube, da bo do dneva republike nared točno določeno število hiš. Ker so naši monterji tu že opravili svoja dela, gremo naprej v Breginj.

Da, tu je bil nekdanj Breginj, vasica s preko 85. hišami. Človek, ki je bil tu pred potresom, je imel občutek, da se je čas ustavil, ustavil zato, ker je bila ta vasica nekoliko odmaknjena od večjih dogajanj, od hitre industrializacije, ki je v ta kot prepočasi prihajala. Od starega Breginja je ostalo še nekaj več kot ducat hiš. Tudi te so bile poškodovane, pa ne toliko, da se ne bi mogle popraviti, zato so nekatere že povsem obnovljene, druge pa še obnavljajo. Nedaleč od starega Breginja raste, oziroma je že zrastel novi Breginj, kjer je 79 novih objektov.

V Breginju, kjer je bilo naše največje gradbišče, je bilo tudi večje število monterjev, ki jih je vodil vodilni monter Silvo Germanis, po naravi skromen, bolj tih, pa vendarle tako delaven in prodoren, da operativec, ki njemu zaupa delovne naloge, dobro ve, da bo točno do roka in kvalitetno narejena. Mislim, da bi bil krivičen do ostalih fantov, ki so bili tu, ker so vsi do zadnjega zaslužili pohvalo, saj so opravičili zaupanje, ki jim ga je kolektiv izkazal, ko je

poveril izvajanje del v teh težkih delovnih okoliščinah. Neprijetno je bilo tudi to, da so se fantje morali tudi trikrat na dan preoblačiti, ker so bili premočeni do kože in še do vrh glave blatni, saj je bilo gradbišče ena sama luža.

Človeku je prijetno pri srečanju, ko vidi, da niso bili zaman vsi napori in tudi odrekanja v korist Posočja. Poudariti želim, da se je naša TOZD prav na priporočilo v začetku tega sestavka omenjenega operativnega štaba za pomoč Posočju odrekel dvodnevni izletu. Naš solidarnostni prispevek je bil tudi dve delovni soboti.

Prav zaradi izleta je bilo med delavci nekoliko negotovanja, vendar menim, da smo tudi v tem oziru, ko smo sindikalnemu vodstvu odsvetovali organizacijo izleta in nakazilo teh sredstev potresnemu področju, pravilno ravnali in je bila ta pomoč dana ob pravem času in nesebična.

Ko človek v predprazničnem vzdušju hodi po Breginju, vidi, da je naša solidarnost brezmejna, da se tudi tu manifestira naša socialistična usmeritev k humanizaciji odnosov. Še enkrat se je utrdilo in praktično izkazalo zaupanje v lastne sile in moč delavskega razreda in vseh občanov, ki so pripravljeni tudi za ceno lastnih odrekov zagotoviti nemoten razvoj, pomagati tistemu, ki je pomoči potreben, da bo naš jutri boljši in srečnejši za vse.

Ko odhajam iz Breginja, v katerem je še dosti dela kličemo, srečno tovariši.

PETER ŽIGANTE

Ob poškodovanih in porušeni poslopjih so zrasla taka zasilna bivališča, ki pa so sedaj, ko to objavljamo, že zgodovina. In prav je, da smo tako hitro ukrepali

Povsod, kamor si stopil, samo mravljišče pridnih delovnih rok. Kljub blatu, kupom materiala, sveži zrti zemlji ni bilo tu v Breginju nejevoljnih obrazov, ker so vsi vedeli, zakaj so tu. Stari rek pravi: »Kdor hitro da, dvakrat da.« In res je.

TOZD Livarna Ivančna gorica

TOZD TIO

TOZD TRAA

NAŠI JUBILANTI

V petek tretjega decembra so se v ljubljanskem hotelu Union zbrali naši letošnji jubilanti — delavci, ki so dvajset, oz. deset let član našega kolektiva. Bili so iz vseh TOZD in DSSS razen Murske Sobote, Ptuja, Maribora in Celja, ki bodo zaradi oddaljenosti srečanje organizirali sami. Jubilante je najprej pozdravil predsednik DS podjetja, tov. Janez Brajer in poudaril pomembnost stalnosti delavcev za podjetje. Nanizal je nekatere naloge, ki nas čakajo in ki jih bomo lahko uspešno rešili z dobrimi kadri, katerega del so prav gotovo tudi jubilanti, kar so dokazali z dolgoletnim uspešnim delom. Za delo se je jubilantom zahvalil tudi glavni direktor tov. Stanko Krumpak, v imenu sindikalne organizacije pa predsednik konference osnovnih organizacij sindikata, tov. Jože Šubic. Namestnik predsednika delavskega sveta jim je nato podelil posebna priznanja. Večer je minil v veselem razpoloženju, za katerega so poskrbeli Litijski fantje.

Pogovarjal sem se z nekaterimi deset in dvajset letniki. Veliko spominov je bilo obujenih na tiste, precej drugačne čase. Dvajset let je pravzaprav že dolga doba v človeškem življenju, dolga tudi v istem podjetju, morda celo na istem delovnem mestu — imamo tudi take.

»Začela sem na istem delovnem mestu, edina želja: da bi jih dočakala še vsaj deset. Teh dvajset je hitro minilo. Pravzaprav nisem nikoli razmišljala, da bi odšla drugam, stanovanje imam blizu.« Potem se je pogovor zasukal drugam. Tovarišica pri sosednji mizi je deset let pri podjetju.

»Do deset let še razmišljaš, da bi odšel, potem ne več. Pogrešam družabnost, ki jo je bilo včasih mnogo več, pa čeprav smo delali in živeli v mnogih težjih razmerah. Ljudje imamo vedno manj časa drug za drugega. Kar pogledate današnji večer — eden od namenov je tudi ta, da bi se med seboj spoznali, pa mislite, da se bomo...? Bi morali drugače organizirati.« »Večkrat smo se borili za obstoj, vsakdo mora malo potrpeti. Zelo pomembno je, če se zaposleni na delovnem mestu dobro razumejo, saj v podjetju preživimo 12 dni. Prav nič nam ni hudo, čeprav nekateri ne vedo, kaj jim pomeni. Presenečena sem nad nocojšnjim odzivom in »štimunga« je tudi dobra,« je pripovedovala tovarišica, ki že dvajset let deli svojo usodo z IMP.

Delovna organizacija se je v zadnjih letih zelo hitro razvijala. Število zaposlenih se je naglo povečevalo.

»K Toplovodu sem prišel l. 1954. Takrat nas je bilo električarjev od 80—100 in kmalu sem vse poznal. Na »desetletnici« sem precej ljudi spoznal, danes jih že veliko manj. Tiste kolegialnosti, ki je bila včasih, ni več. Standard je ljudi pokvaril, vsakdo hoče čimveč, drug drugemu smo nevoščiji. Hiter tempo dela in življenja pušča prav gotovo posledice. Kako drugače je bilo, ko sem se učil. Danes imajo vajenci čisto druge pogoje. Imam pa pripombo, pa ne na današnji večer. Preveč gledamo na socialne probleme, ki to sploh niso ali pa so zato, ker nočejo delati in živijo na račun družbe. Velja tudi za naše podjetje — zato naj bi zares ugotovili, kdo je in kdo je res pomoči potreben,« pravi vodilni monter.

Bolje je tudi v TOZD, ki so bile med zadnjimi priključene k IMP. »Krize se še vedno pojavljajo, a gre na bolje. Najhujši pa je stanovanjski problem,« pravi monter z desetimi leti »staža« pri podjetju.

»Za samoupravljanje še nismo zreli. Prehodna doba pomeni spreminjanje zakona o združenem delu v življenju. Delavski sveti so šele sedaj začeli veljati tako kot je treba, marsikje pa še tudi ne. Samoupravljanje ni razprava samo o tem, koliko bomo delili, ampak moramo razumeti tudi širše interese, kjer pa največkrat odgovorimo,« pravi izdelavec, ki tudi stopa v tretje desetletje dela pri IMP.

»Nikoli nisem razmišljala, da bi šla drugam. Hitro, preveč hitro so minila ta leta. Vedno je še živelo upanje, da bo bolje. Najhuje je bilo takrat, ko se je začelo krhati prejšnje podjetje in nismo vedeli, kako bo in kam se bomo priključili. Včasih je težko, ko dobi človek občutek, da izkušnje nič ne veljajo, da je diploma pravzaprav vse. Želim, da bi še tako dobro uspevali tudi vnaprej, zase pa da bi bila zdrava. Presenečena sem nad nocojšnjim dobrim vzdušjem,« pravi tovarišica, ki je začela pri podjetju pred dvema desetletjema.

Za trenutek so bile pozabljene skrbi, vsaj tiste vsakdanje doma, kajti o onih drugih pri delu je tekla beseda tudi ta večer. Spominjali so se številnih znancev, ki so začeli z njimi in so danes kdo ve kje. Prijeten večer je hitro minil, vsem pa želimo, da bi se pri svojem delu dobro počutili tudi v drugem oz. tretjem desetletju.

TOZD Elektromontaža

TOZD OV

TOZD SKIP

NA MORJU, A NE NA DOPUSTU

Ob besedi morje se takoj spomnimo vročega sonca, zagorelih obrazov, poležavanja na soncu, spomnimo se dopusta. Toda v tem letnem času tudi na morju ni gneče, še vedno pa številni turistični napisi vabijo, a vse je tako prazno in zapuščeno. Toda ko smo hoteli v začetku decembra na Lošinj, je na trajekt, ki vozi iz Porožin do Brestove, čakala dolga kolona tovornjakov. Naša sreča, da so na trajekt poleg tovornjakov naložili tudi osebne avtomobile v prostor, kamor tovornjaki ne morejo. V glavnem vsi smo imeli isti cilj — Lošinj, kjer je veliko gradbišče, saj SGP Pionir iz Novega mesta gradi oz. dograjuje na Sunčani uvali hkrati šest hotelov z vsemi spremljajočimi objekti.

GRADBIŠČE MED BOROVCI

Pred nekaj leti so začeli graditi te objekte, a je bila gradnja ustavljena. O tem danes vsakdo nerad govori. Pomembno je, da morajo biti prihodnja sezona gostje že v vseh hotelih. Elektro, vodovodne instalacije, klimatske naprave in ogrevanje bo vgradilo naše podjetje, in sicer: TOZD Elektromontaža in TOZD PMI iz Maribora.

Običajni vrvež na plažah Sunčane uvale je zamenjal ropot gradbenih strojev. Treba je izkoristiti vsak dan, vsako uro. Tega se zavedajo gradbinci, tega se zavedajo tudi naši monterji.

Ko smo prišli na gradbišče, so si naši električarji ravno postavljali barako, kjer bo njihov »glavni štab«, medtem ko je mariborska že postavljena. Skrite med borovci rastejo druga za drugo železobetonske zgradbe, Menda je za prihodnjo sezono zanje že veliko zanimanja, v »mrtvi« sezoni pa naj bi jih uporabljalo tudi zdravstvo.

ZA PRIPRAVE ZMANJKALO ČASA

Začelo se je precej nenavadno. Podpis pogodbe in praktično smo že na gradbišču. »Ne veš, kam bi zložil material, kje boš spal, kje boš jedel. Pri orodju, ki ga dobiš, manjka to in ono, ti pa še isti dan delaj. Takoj, ko smo prišli, smo že risali po zidovih, kje bodo kabli. Obljubili so nam železna priročna skladišča, pa jih še ni,« je pripovedoval vodilni monter Franc Žnidarič.

»Največji problem je pot domov in nazaj. Razdalja sicer v kilometrih ni tako velika, a nismo

na celini. Nikoli ne ves, kakšno bo morje in če bo trajekt vozil ali ne. Delamo od 7.—17. ure. Ker je veliko dežja in so noči hladne, je vsaka soba, kjer stanujemo, dobila peč, da se pogrejemo in posušimo. Na gradbišče nam dopoldne pripeljejo toplo malico iz doma JNA, kjer tudi večerjamo, okrog 13.30 pa nam šofer naše »katrce« pripelje še kakšne sendviče, da malo prigriznemo tudi med glavnima obrokom.

Na gradbišču je stalno z nami vodja montaže, kar vsekakor pomaga pri hitrejšemu reševanju problemov, ki vsakodnevno nastajajo. On hodi tudi na sestanke in smo vodilni monterji tako razbremenjeni in smo lahko ves čas pri svojih skupinah.

Čeprav so roki zelo kratki, smo se dogovorili, da naj bo vsakdo en dan v tednu prost. Uredili smo tako, da je običajno del skupine na gradbišču, del pa doma, naslednji dan pa se monterji zamenjajo. Prvič imam v svoji skupini 6 monterjev iz TOZD Blisk in lahko rečem, da sem prijetno preserečen,« je pripovedoval tov. Franc Avguštinar, ki je pri IMP že od leta 1949, vodilni monter pa od l. 1954.

Na gradbišču sem videl sanitarne vozle, ki jih izdeluje TOZD TIO v Idriji. Tov. Stanko Žabot, monter vodovodnih instalacij pri TOZD Blisk je takole pripovedoval: »Montaža vozlov je zelo hitra, dobro nam gre skupaj. Upam, da bo tudi držalo, ker so padci veliki. Po mojem je to dobra rešitev, sicer bomo pa videli. Pripomb na razmere na gradbišču nimam. Vse probleme smo uredili dokaj hitro.«

KAKO IN KAKŠNA DELA SMO DOBILI NA LOŠINJU

Potek pridobivanja del:

18. 8. 1976 pošlje SGP Pionir razpis, kateremu priloži predlog pogodbe med investitorjem in gradbenim podjetjem kot generalnim nosilec del. Predračun je potrebno izdelati po sistemu »ključ v roke« v enem tednu.

Kasneje pošljeta isti popis še Tehnika in Industrogradnja Zagreb.

Po licitaciji prideta v ožji izbor Pionir in Tehnika.

Končno Pionir kot član poslovnega združenja Adriagradnje z Reke uspe.

Pionir insistira, da kompletne instalacije prevzame IMP (TOZD PMI in TOZD EM), zaradi ugodnih dosedanjih izkušenj in zadostnih kapacitet. Zanimanje za montažno instalacijo je veliko tudi med reškimi podjetji. Pionir pa poveri kompletna dela IMP. 21. 10. 1976 sklenjena pogodba v višini 1,8 milijarde s. din za elektromontažna dela in 2,2 milijarde s. din za strojne instalacije in opremo.

KRATEK OPIS INVESTICIJE

Investitor: Sunčana uvala, podjetje v ustanavljanju

Vrednost: 280.000.000 din z opremo, brez 200.000.000,—

Število objektov: 17, od tega skupina A in B po 5, s 4 veznimi objekti, veli žal, objekt C, plinska postaja.

Kapaciteta: 1700 postelj, vse v sobah visoke B kategorije

OPIS OBJEKTOV

Skupina A: predvidena za zimski turizem. 4 posteljni objekti, peti objekt delno posteljni; bazen z ogrevano morsko vodo, restavracija, kuhinja, recepcija, kavarna.

Skupina B: predvidena za letni turizem, ni ogrevana, je tudi brez bazena.

V vsaki skupini je 436 sob in 4 apartmaji.

Veli žal: zabavišni del s kegljiščem, restavracijo

Objekt C: servisni del: predpriprava hrane, hladilnice, pralnica, kotlarna, TP 3 x 630 kVA.

Igrišča: golf, minigolf, tenis, otroška igrišča. V sestavu črpališče morske vode (Jeklo Ruše) in črpališče odpadnih vod, ki črpa fekalije 500 m v morje.

Zunanja ureditev: razsvetljava glavnih dovoznih in sprehajalnih poti.

JANEZ DREMELJ, el. ing.

Avgust Šimnovec je šofer že 29 let

Ekipa TOZD Elektromontaža na Lošinju

Zbrali so se tudi monterji iz Maribora

Tov. Ferdo Šlamberger, vodilni monter vodovodnih instalacij: »Terena smo vajeni, ni pa prijetno, ker smo vezani na trajekte, ki ob slabem vremenu ne vozijo in človek nikoli ne ve, kdaj bo prišel domov ali pa nazaj na delo. Delo na gradbišču teče normalno, a do popolnosti še ni steklo. To je ogromen objekt, ki ga prvič delamo, saj je samo vodovodnih instalacij za 16 milijonov dinarjev. Roki so izredno kratki.«

»Pritoževati se preveč ne smemo. Sedaj imamo tople sobe, da se vsaj lahko dobro naspiš. Jasno je, da na terenu ni tako kot doma. Kljub vsemu mora delo teči normalno naprej. Delamo po kanalih in pri delu smo vsi enaki. Najhuje je to, da smo tu odvisni od morja, kadar gremo domov ali se vrnemo na delo. Pa tudi drugače se boljje znajdemo v domačih krajih. Osebnih dohodkov imamo v primerjavi z ostalimi podjetji še kar solidne, če hočeš normo doseči, moraš pač delati,« pravi tov. Pavel Dvorščak, monter vodovoda.

Tov. Jože Krampl, vodja montaže, je prišel na gradbišče po novemberskih praznikih in bo ostal do konca:

»Tu moram biti zaradi velikosti gradbišča. Ljudje še prihajajo, trenutno nas je iz Maribora 36, vendar nas bo moralo v času, ko bo dela največ, biti še enkrat toliko, če hočemo, da bomo obsežno delo dokončali do 25. aprila prihodnjega

leta. Presenečen sem nad Bliskovimi monterji, ki so pridni in znajo delati. In kaj bomo naredili? 853 kopalnic s spremljajočimi objekti, prhe po plaži, ogrevanje na 5 objektih in klimo na enem.«

TOZD Elektromontaža ima na gradbišču kombija (čeprav nekateri še vedno mislijo, da to ni potrebno), ki ga vozi tov. Avgust Šimnovec: »Takole stalno na terenu sem prvič in priznam, da je bilo na začetku kar malo težko. Na gradbišču brez kombija ne bi mogli biti, dnevno prevozim 100 km. Začnem ob 5,30, ko odpeljem pry skupino na gradbišče in končam ob 19,30 zvečer. Večkrat nam nagaja vreme in pa monterji včasih nočejo razumeti, da je kombi registriran samo za 9 ljudi in ne za toliko kot avtobus,« se je nasmehnil mož, ki je vozniki izpit položil že l. 1947, ko je bil promet precej drugačen kot danes.

»Problemov je veliko, kot izkušeni monterji jih premagujemo. Na gradbišče so prišli sami mladi monterji, saj sta samo dva starejša od 30 let. Večina terena sploh ni vajena, še manj pa ostrega vetra, ki tu zelo pogosto piha. Delo je veliko, roki so izredno kratki, vendar upam, da bo šlo,« pravi tov. Pavel Čanžek, vodilni monter A objekta.

»Drugače je v redu, samo preveč piha, upajmo, da bo spomladi in poleti bolje. Delamo od 6. do

18. ure. Med seboj se dobro razumemo. V prostem času gremo lahko v kino ali na ples, kakšne posebne zabave pa sedaj ni,« pravi elektromonter Brane Mitrovič, ki je pri IMP od l. 1968.

Vodja operativne izvedbe in montaže je ing. Janez Nagode, njegova specialnost so hotelski objekti.

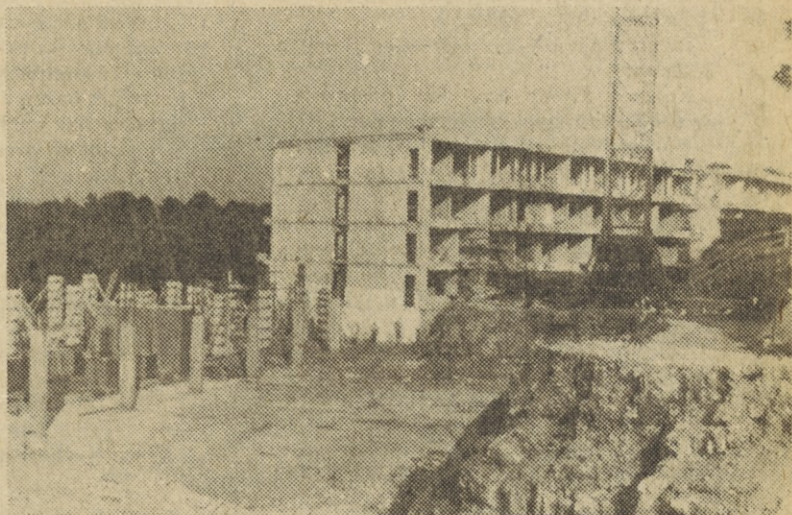
»Gradbišče je precej oddaljeno, posebno še zaradi odvisnosti od morja. Na gradbišču sem drugič, šef montaže bo po potrebi tudi tu. Nekaj objektov moramo dokončati do 10. februarja, potem si sledijo po vrstnem redu, do 1. maja pa mora biti vse gotovo. Zaenkrat roke še dohajamo.«

Tako torej naši delavci. Mariborčani so precejšen del priprav prenesli v delavnico in tako pocenili in skrajšali delo. Da je to mogoče brez večjih težav, so dokazali tudi na gradbišču na Lošinju, obenem pa bodo vgradili kar lepo število izdelkov naše proizvodne TOZD iz Idrije, kar je prav gotovo posnemanja vreden primer.

Pripravil:
TONE ŠTRUS

Pogovor dveh vodilnih monterjev na gradbišču — levo Franc Žnidarič, desno Pavel Čanžek

Del hotelov na Sunčani uvali

OBRAČUN LETOVANJ ZA SEZONO 1976

V letošnjem letu se je s pogodbenim dogovorom na Pagu povečala možnost letovanja naših delavcev.

V primerjavi z letom 1975 smo imeli v domovih 469 več gostov in 5.169 več pensionov.

Na svetu proizvajalcev in uporabnikov OE PD so delegati sklenili, da delavci IMP letujejo po regresirani ceni iz leta 1975.

V letu 1976 so bile podražene praktično vse komunalne storitve, hrana, električna energija in drugi izdatki:

Porabljena živila:

1975 — 557.689
1976 — 719.850 129 %

Porabljena električna energija:

1975 — 26.724
1976 — 34.626 129 %

Porabljena voda in material za čiščenje:

1975 — 26.800
1976 — 38.104 120 %

Odvoz smeti, pranje perila:

1975 — 36.234
1976 — 40.704 112 %

PTT (telefonski stroški in poština):

1975 — 8.022
1976 — 10.005 125 %

Najemnina za ležišča:

1975 — 141.521
1976 — 148.023 105 %

Zavarovalne premije:

1975 — 24.386
1976 — 33.658 138 %

Bremepisi iz prejšnjih let (energetski prispevki itd.):

1975 — 13.775 %
1976 — 28.804 209 %

Amortizacija se je povečala zaradi revalorizacije vrednosti osnovnih sredstev v letu 1975 za:

LOŠINJ:

1975 — 100.058
1976 — 139.200 139 %

FIESA

1975 — 178.029
1976 — 249.401 140 %

Zaradi povečanja poslovnega sklada, ko je bila izvedena revalorizacija osnovnih sredstev, se je povečal tudi prispevek za valorizacijo pokojnin:

1975 — 5.894
1976 — 9.743 165 %

FIESA:

pogodbene obveznosti 38 %
zakonske obveznosti 30 %

LOŠINJ:

pogodbene obveznosti 17 %
zakonske obveznosti 48 %

OBRAČUN LETOVANJ ZA SEZONO 1976

Besedilo	PD Fiesa	PD Lošinj	Pag
Porabljena živila	313.004,56	406.846,00	
Nabavljena energija	17.287,95	17.340,73	
Gorivo in mazivo	32.474,65	3.739,43	
Voda in material za čiščenje	22.538,54	15.587,92	
Drobni inventar, emb., avtogume	7.500,00	7.500,00	
Mat. za vzdrževanje sredstev	1.755,95	558,80	
Pisarniški material	1.389,56	937,90	
Revije, dnevni časopisi	632,32	863,24	225,00
Poraba pijač, cigaret in drugo	89.260,42	54.821,05	
Petrošni material	3.428,40	4.315,85	
Investicijsko vzdrževanje	5.554,40		
Tekoče vzdrževanje	10.844,35	3.107,00	
Prevozi hrane	780,00	1.860,00	
Potovanja v državi - jav. prev. sred.	319,00	1.103,70	
" " zasebna "	1.590,53	117,59	
PTT - telefonski in poštni stroški	7.874,10	2.130,54	
Objava delovnih mest	1.656,00	1.403,00	638,00
Najemnine in zakupnine	385,00	147.637,95	172.200,00
Turistična taksa	8.581,31	21.553,26	11.095,00
Pranje perila, odvoz smeti in druge neproizvodne storitve	55.256,90	14.405,63	
Dnevnice v državi	4.813,11	929,23	
Terenski dodatek	70.800,00	48.800,00	
Obremenitve po razdelitvi DSSS (reklama, sejmi in podobno)	174,19	184,14	
Preventiva (zdrav. pregledi)	2.840,06	1.642,21	
Pos. zdrav. zaščita (dezinfekcija s strani strok. služb)	337,03	1.918,43	
Priprava hrane - Pag			196.392,00
Amortizacija po predp. stopnjah	249.400,80	139.200,12	
Provizija in str. plač. prometa	1.239,70	1.310,64	
Zavarovalne premije	22.469,85	11.188,27	
Prispevki in članarine	605,89	640,54	
Prisp. za uporabo mest. zemljišča	2.152,20	690,00	
Prisp. za Posočje	1.636,08	1.958,56	
Prisp. za stanovanjsko izgradnjo	12.356,51	13.873,65	
Prisp. za Bos. Krajino	11,42	28,97	
Dod. prisp. za soc. zavarovanje	6.553,13	8.714,23	
Prisp. za valorizacijo pokojnin	4.736,05	5.006,92	
Osebn. dohodki in prejemki zaposl.	226.712,82	244.063,28	
Inventure (embalaža)	7.659,78	5.326,06	
Pozn. ugot. mat. str. in izdat. iz prev. let (energ. prispevek)	1.804,75	14.014,40	
Obv. iz doh., ki se ne kalkul. (davek iz doh. TOZD, prisp. RIS, znanstv. razisk. delo in podobno)	11.695,35	12.364,25	
I. SKUPAJ PORABLJENO:	1.210.112,70	1.216.883,49	380.550,00
Realizacija pensionov	733.435,15	776.056,65	225.910,00
Dohodki od obresti (posojilo za nerazvite)	1.048,00	1.048,00	
Dohodki iz pret. let (dobropisi)	7.035,30		
Pozneje prizn. blag. skonti, popusti in drugo	5.322,07	2.132,95	
II. CELOTNI DOHODEK	746.840,52	779.237,60	225.910,00
III. RAZLIKA - PA TOZD-om	463.272,18	437.645,89	145.640,00

Izplačani osebni dohodki so ostali na ravni iz leta 1975, s povprečno istim številom zaposlenih v izmeni.
Razlika med regresirano ceno in polno ceno je znašala:

LOŠINJ IN FIESA:

1975 — 647.123
1976 — 900.918 povečanje za 39 %

AKTUALNA RAZMIŠLJANJA PO OBISKU SEMINARJA KGH V BEOGRADU

TUDI TO JE STABILIZACIJA...

Od 17. do 19. novembra 1976 je bil v Beogradu sedmi, po vrsti, seminar KGH, ki ga vsako leto prireja Zveza strojnih in elektrotehničnih inženirjev in tehnikov Srbije.

Organizator seminarja pritegne k sodelovanju najbolj znana imena s tega področja iz domovine in tujine. Izbor tematike skuša čimbolj slediti svetovnemu trendu razvoja klimatizacije.

Na letošnjem seminarju je bil glavni poudarek na ekonomičnosti in čim manjši porabi primarne energije za ogrevanje oz. klimatizacijo posameznega objekta. Moderna zgradba je s tehnološkega vidika zelo zapletena, z veliko porabo primerne in sekundarne energije. Primarna energija vzdržuje zahtevane klimatske pogoje v objektu ne glede na tujanje klimatske vplive. Sekundarna energija se porablja za tehnološko funkcionalnost stavbe npr.: energija za razsvetljavo, za pogon dvigal, za sanitarno vodo, ter za pogon raznih aparatov in strojev. V končni fazi se sekundarna energija lahko pretvori v toploto. Sodobni klimatski sistemi stremijo za tem, da se razmerje med primarno in celotno porabljenimi energijami v objektu čimbolj zmanjša t.j., da je delež dovedene primarne energije čim manjši. To dosegamo z izkoriščanjem odpadnih toplot in energije sekundarnih porabnikov. Sem spada tudi transport odpadne toplote z ene na drugo fasado npr. z južne na severno.

Z zmanjšanjem porabe primarne energije posredno ali neposredno zmanjšamo tudi škodljiv vpliv stavbe na ekološke razmere.

Zgoraj omenjeni sistemi zahtevajo naprave, ki se do nedavnega v klimatizaciji sploh niso uporabljale npr. rotacijski izmenjevalci toplote, rekuperatorji, toplotne pumpe itd. Vgradnja teh elementov v sistem klimatizacije zelo poveča začetno investicijo objekta, vendar se to ob današnjih cenah primarne energije hitro obrestuje. V razvijenih državah so ti sistemi že nekaj časa vgrajujejo, ponekod so celo zakonsko predpisani tako, da o podarnosti ni nikakršnih dvomov, še več, sistemi se izpopolnjujejo v takomenovane »totalne energetske sisteme«.

Kako pa pri nas? V zadnjem času se o tej problematiki precej razpravlja, vendar žal samo na seminarjih. Vzrokov za počasno vključevanje je več, npr.: opreme doma ne izdelujemo, uvožena je draga, slaba zainteresiranost skupnosti in podjetij, ki se ukvarjajo z distribucijo oz. prodajo različnih vrst energij (štednja energije ni v zadostni meri ovrednotena). Investitorji se žal še vedno preradi držijo izreka »štedi sedaj, plačaj kasneje«, vemo pa, da v razvitem svetu drži ravno nasprotno. Sem spada tudi prešibka povezava med tovrstno industrijo in znanstveno raziskovalnimi institucijami.

V interesu zaščite človekovega okolja in s stalnim povečevanjem cen energetskih virov, ki bodo v bližnji prihodnosti samo naraščale, bodo sistemi z izkoriščanjem odpadnih toplot še bolj pridobivali na svoji vrednosti z ekonomskega in ekološkega vidika.

Za izvedbo teh sistemov je potrebno že pri idejni zasnovi objekta tesno sodelovanje investitorja, gradbenikov, arhitektov in projektantov instalacijskih naprav.

Torej moderna klimatska tehnika zahteva drugačen pristop k delu od vseh sodelujočih, tudi od nas, ki prehajamo od nekdanjega pasivnega »instalaterja«, do vse bolj aktivnega soustvarjalca moderne podobe objekta.

F. K. in A. P.

CENA TOPLE MALICE

Objavljamo podatke o nabavni ceni hrane za toplo malico, ki nam jo v Ljubljani pripravlja centralna kuhinja v okviru

TOZD Družbeni standard in za enednost centralne kuhinje. Podatki so zbrani za tri leta.

	1974	1975	1976
PORABLJENA HRANA	106.572,19	169.778,39	240.189,26
ŠTEVILO MALIC	19.044	21.514	26.686
POVPREČNA CENA	5,60	7,89	9

CENTRALNA KUHINJA

	1974	1975	1976
1. ŠTEVILO ZAPOSLENIH			
a) upravnik, obrač. referent	2	2	2
b) ekonom	1	1	—
c) šofer — skladiščnik	—	1	2
č) glavna kuharica	1	1	1
d) kuhinja	5	7	6
e) gradbišča	1	1	1
f) razvoj	—	—	1
g) snažilka	—	1	1
h) samopostrežba	2	2	3
S K U P A J	12	16	17
2. ŠTEVILO TOPLIH MALIC (mesečno)	19.044	21.514	26.686
3. ŠTEVILO GRADBIŠČ IN BIFEJEV			
(tu malico dovaža TOZD Družbeni standard)	8	12	17

Ponedeljek	16 - 19	16 - 19	16 - 19	16 - 19
	Klima	TEN	SKIP	TRAA
Torek	17 - 19	17 - 19	-	-
	DSSS	ZST + DS	-	-
Sreda	16 - 19	16 - 19	16 - 19	16 - 19
	IMP ženske	EIM	OV	Klima
Četrtek	16 - 18	16 - 18	-	-
	PB	DVIGALO	-	-
Petek	18 - 22	18 - 22	18 - 22	18 - 22
	EIM	TEN + Klima	TRAA	OV

OBVESTILO

Posredujem vam urnik rekreacijskega kegljanja po TOZD — IMP Ljubljana na kegljišču v novem domu družbeno političnih organizacij v Staničevi ulici, Ljubljana-Bežigrad.

● TOZD PMI

Naši jubilanti

Kakor vsako leto je delovni kolektiv IMP TOZD PMI Maribor organiziral tovariško srečanje slavlencev z 20-letnim in 10-letnim delovnim stažem v podjetju.

Tovariškega srečanja so se v glavnem udeležili vsi povabljeni v hotelu »Orel« v Maribor, kjer so do ranega jutra obujali spomine na čas, ko so ga preživeli v podjetju.

Ob tej priliki smo iz nevezanega pogovora lahko ugotovili, da so vsi slavlenci predani delavci IMP in da je njih velika želja, da bi še naprej delali v tem delovnem kolektivu, kjer bi hoteli tudi dočakati zaslužen pokoj.

Kljub temu pa smo se posebej pogovorili s slavlencema, ki sta praznovala 20-letni jubilej neprekinjenega dela v naši TOZD in to s Francem Štumbergerjem in Vincencom Kocbekom.

FRANC ŠTUMBERGER — se je rodil leta 1935 v kraju Stojnci pri Ptuj. Po končani obrtni šoli se je zaposlil kot monter cevovodov, črpalk, itd. v Tovarni glinice in aluminija v Kidričevem. Leta 1954 se je zaposlil pri montažnem podjetju »Toplovod« in ostal v tem delovnem kolektivu nepretrgoma vse do danes z izjemo dobe, ki jo je preživel na odsluženju vojaškega roka.

Ker je kot mlad delavec že od vsega začetka pokazal velik interes do dela, predvsem pa do strokovnega izpopolnjevanja, je kaj kmalu napredoval, tako da mu je bilo zaupano že leta 1962 delovno mesto vodilnega monterja.

Jubilanti TOZD PMI Maribor, v prvi vrsti 20-letnika Franc Štumberger (levo) in Vincenc Kocbek

Imenovani je predvsem vesel velikega napredka, ki ga je dosegel IMP v zadnjih 30 letih. Iz malega obrtnega podjetja je nastalo podjetje, na katerega je lahko ponosen sleherni delavec, saj je poznano ne samo v naši domovini, temveč tudi zunaj naše domovine. Vesel je, da je tudi sam doprinesel svoj delež k razvoju podjetja, predvsem mariborske TOZD, s svojo delovno disciplino, strokovnostjo.

Vseh 20 let je opravljal v glavnem delo na terenu, ter se nerad spominja tistih težkih časov v prvem obdobju njegovega dela, ki je bilo vezano na terensko delo in dokaj težko življenje glede prehrane in nastanitve delavcev. Razen tega so bili tudi veliki problemi okoli prevozov, dobave

materiala na gradbišče, predvsem pa pomanjkanje materiala, opreme in orodja.

Vse to je zahtevalo od delavca ogromno truda in samoiniciativnosti ter veliko ljubezni do delovnega kolektiva.

Ves čas svoje delovne prakse je opravljal delo širom cele Jugoslavije od Slovenije do Črne gore, pa tudi izven meja Jugoslavije, predvsem v Demokratični republiki Nemčiji, kjer je vodil delo na izgradnji kotlarn v Schmalkaldnu, Bad Salzungen, Neu Brandenburg, Berlinu itd.

Njegova velika želja je, da bi skupno z mladimi in novimi delavci še naprej pomagali graditi in razvijati IMP ter s tem pripomogli tudi istočasno k boljšim delovnim pogojem in boljšemu življenjskemu standardu delavca.

VINCENC KOCBEK — se je rodil leta 1927 v Sp. Porčiču v Slovenskih goricah, kot sin malega kmeta. V družini se je rodilo 12 otrok. Ker ni bilo niti časa niti sredstev za šolanje, je moral že v mladih letih iskati priložnostno delo, da preživi samega sebe in pomaga staršem.

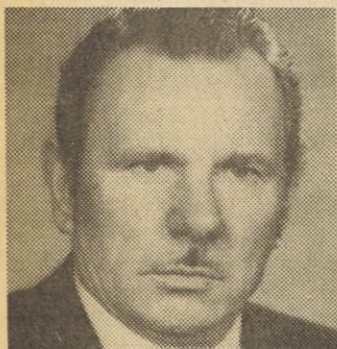
Od leta 1951 do leta 1967 je bil zaposlen v grupi režijskih delavcev, ki je delala v Mariborski tekstilni tovarni, katero grupo je prevzel TOZD IMP Maribor leta 1967, tako da je s tem letom postal tudi stlani član delovnega kolektiva IMP.

V svoji izjavi posebej poudarja, da mu ni bilo nikoli žal, da je prišel v delovni kolektiv IMP, kjer je tudi napredoval do delovnega mesta pomožnega monterja, katero delo pa žal zaradi bolezni ne more več opravljati, zato začasno sedaj dela na delovnem mestu delavca v skladišču.

Zelo mu je žal, da s svojim delom ne more več doprinesiti k razvoju in napredku IMP, ker mu to njegova kronična bolezen ne dopušča.

Z razumevanjem TOZD je sicer dobil lažje delo in delo v skladišču, tako da ni vezan več na delo na terenu. Njegova velika želja je pa, da bi se zaposlil na lažjem delovnem mestu v okviru nove proizvodnje, ki jo načrtuje TOZD PMI Maribor.

Posebej poudari, da je zadovoljen in da misli ostati pri IMP vse do svoje upokojitve, ker je sam ugotovil, da je skrb za delovnega človeka IMP močno in vedno prisotna.

Ivan Tisaj

Danijel Novak

Pavel Dvorščak

V letošnjem letu so se srečali z Abrahamom 50-letniki naše Temeljne organizacije združenega dela v Mariboru, in sicer:

IVAN TISAJ — vodilni monter

DANIJEL NOVAK — specializirani izolater

PAVEL DVORŠČAK — monter

Vsem trem slavlencem, ki so tudi dolgoletni člani delovnega kolektiva IMP TOZD PMI Maribor, iskreno čestitamo k njihovi 50-letnici z željo, da bi zdravi in čili še dolga leta preživeli v našem delovnem kolektivu s posebno željo, da bi jim lahko stisnili roko tudi ob njihovem slovesu, ko bodo šli v zaslužen pokoj.

Ko so sprejemali čestitke, so vsi slavlenci posebej izrekli zahvalo za pozornost, ki jim je bila izkazana. Kot dolgoletni člani kolektiva se spominjajo težkih in veselih trenutkov v slabih in dobrih časih, kakor tudi na obdobja, ki so bila glede na uspehe gospodarjenja dokaj kritična. Vse to jih ni omajalo pri svojem stališču, da ostanejo še v naprej zvesti podjetju in skušajo kljub »Abrahamu« doprinesiti svoj delež k nadaljnji afirmaciji podjetja IMP, ki jim je, iskreno rečeno, priraslo k srcu.

ANTON GRUDEN

ANTON GRUDEN

IZOBRAŽEVANJE V IMP

V TOZD OV je v šol. letu 1976-77 100 učencev. Od tega jih je 54 v Dijaškem domu IMP Domžale. S področja Čakovca je 44 učencev, ostali so iz Ljubljane in okoliče.

Učenci obiskujejo Poklicno šolo za poklice monter ogrevalnih, vodovodnih naprav, za izolatorje, na trgovski šoli pa za poklic trgovec tehniške stroke. Teoretično izobraževanje poteka v šoli 3 krat po štiri mesece in pol oz. 2 krat za izolatorje, praktični pouk pa poteka v naši TOZD preko vodilnih monterjev, instruktorjev, instruktorja za praktični pouk in referenta za izobraževanje.

Mislim, da ni potrebno posebej poudarjati pomembnost in vlogo vseh naštetih faktorjev pri usmerjanju, vodenju in pomoči mlademu človeku pri njegovem usposabljanju za delo. Šola namreč nudi učencem samo A program, kjer dobijo vsi na splošno samo osnove kovinskega poklica, praktično izobraževanje pa vodijo vodilni monterji in instruktorji za praktični pouk na osnovi predpisane učnega načrta šole.

Pri tem pa nastopajo mnogokrat težave in nepravilnosti, ki so tako objektivne kot subjektivne značaja. Vodilni monterji se vse premalo zavedajo pomembne naloge in odgovornosti za učenca, za njegovo delo, za njegovo praktično, strokovno usposabljanje. Ta problem ugotavljamo skozi vse leto, zlasti pa ob priliki obiska svetovalca za praktični pouk iz Poklicne gradbene šole. Njegova naloga je, da pregleda, svetuje, dopolni in ocenjuje opravljene naloge po učnem načrtu, ki ga je predpisala šola oz. Zavod za šolstvo. Učne načrte imajo vsi vodilni monterji. V razgovoru z vodilnim monterjem in učencem

ugotavljamo učencev odnos do dela, do orodja, do delovne urejenosti, prizadevnost, skrbnost in interes do samega poklica. Interes, volja in veselje do poklica so bistveni faktorji za uspeh pri izobraževanju. Važen je odnos do soljudi v skupini in v širši okolici, bistven pogoj za delo pa je razumevanje in tovariški odnosi med delavci, učenci in vodilnim monterjem. Žal, smo naleteli tudi na skupine, ki s svojim zgledom, vedenjem in delom niso pozitivno vplivale na mladega učenca.

Poleg opravljanja delovnih nalog, mora učenec voditi tudi predpisano dokumentacijo (dnevnik, evidenčni list, pomožni evidenčni list in ocenjevalni list), iz katere dobi tudi oceno. Ocena za praktični pouk je sestavljena iz ocene za praktično delo, za dokumentacijo in za samostojno opravljene naloge, ki jih učenec izvršuje občasno. Ta ocena je torej skupek ocen in tako dokaj realna in pravilna.

Ugotovitve z obiska po gradbiščih nam dajejo precej realno sliko, kako in koliko si prizadevamo vzgojiti učence v dobre delavce in tudi njihov doprinos k temu. Učenci kljub stalnemu opozarjanju ne izpolnjujejo svojih obveznosti, tako kot bi morali. Opažamo, da pri učencih ni pravilnega vodenja dokumentacije, niti pravilnega odnosa do reda, prinašanja dnevnikov v pregled in ocenitev vodilnemu monterju itd. Temu sta vzrok učenec sam in njegov vodilni monter, ki posveča učencu premalo časa in pozornosti za red, natančnost in doslednost. Kriterij vodilnega monterja bi moral biti strožji.

Posamezni vodilni monterji kažejo tudi premalo volje, da bi učencem dali res take naloge, ki so predpisani po učnem načrtu, ter, da bi učence čim širše seznanili s poklicem oz. stroko. Ne bi se smelo dogajati, da posamezni učenci v treh letih učenja, nekaterih nalog sploh niso delali, ali so po ves mesec, dva, rezali samo navoje, ali pa so opravljali naloge oz. dela, ki sploh niso v zvezi s poklicem. Vemo, da je marsikdaj na gradbišču pospešen tempo dela, vendar to ne bi smela biti ovira, da učenca prepustimo delu, ki ni v učnem načrtu, niti ni pod strokovnim vodstvom. Učence je potrebno vsakodnevno navajati in uvajati v pravilne medsebojne delovne odnose, čas, ki ga vodilni monter porabi za to, pri tem ni izgubljen, ampak je dobro naložen v razvoju mladega kadra.

Vodilni monterji posvečajo premalo pozornosti in časa učencem pri opravljanju nalog in to vse bolj prepuščajo ostalim KV ali priučenim delavcem. Tako učenci ne morejo osvojiti dovolj pravih izkušenj pri delu v širšem smislu, temveč znajo delati samo določena dela, ki jih opravljajo šablonsko. Ko so učenci izučeni, pa ugotavljamo, da mladi pomočniki ne znajo dobro delati, niti določenih del niso nikoli opravljali. Kdo je temu kriv, da imamo slabo izučene delavce, da jih predstavljamo iz skupine v skupino, da delo ni pravilno opravljeno itd. Odgovor je samo eden! Vodilni monterji morajo stremeti k temu, da bodo učenca čimveč naučili, mu pokazali, svetovali, torej mu posvetili dovolj časa. Ne pozabimo, da je učenec ogledalo vodilnega monterja.

Učence bo potrebno v prihodnje **večkrat zamenjati**, ker v glavnem delajo posamezne skupine ali samo hišne postaje, ali samo cevovode, industrijsko montažo itd.

Ob zaključku obiska po gradbiščih smo ugotovili, kljub naštetim napakam in pomanjkljivostim, da je tudi v naši TOZD del vodilnih monterjev, ki se zaveda, kako pomembno je izobraževanje mladih učencev. S svojo osebno odgovornostjo pričajo, da jim ni vseeno, kakšni bodo delavci, ki so se izučili v njihovi skupini, pod njihovim vodstvom. Ugotovili smo še to, da je nujno potrebno tesno sodelovanje tehničnega sektorja, vodilnih monterjev, instruktorja za praktični pouk in referenta za izobraževanje, kajti le tako bomo lahko kos vsem nalogam, ki so v zvezi z izobraževanjem pred nami.

Velika pridobitev je tudi instruktor za praktični pouk, tov. Janez Rozman, ki s svojim začetim delom lepo napreduje, kljub težkim pogojem. O njegovem delu, ki je prav tako zelo pomembno, bomo prispevek napisali v eni prihodnjih števil.

Zelo pereče vprašanje v naši TOZD pa je zaposlovanje učencev, ki se izučijo, glede na dovoljeno stopnjo zaposlovanja. Od skupno 37 učencev, ki so v letu 1976 končali šolanje, smo jih lahko zaposlili samo 23. V letu 1977 pa bo končalo šolanje predvidoma 54 učencev. Nujno moramo razmisliti in poiskati ustrezne rešitve na nivoju podjetja IMP, ker se verjetno tudi ostale ljubljanski TOZD srečujejo s podobnimi problemi.

MARIJA JAMŠEK

TOVARIŠKO SREČANJE V TOZD PMI MARIBOR

Tudi upokojenci TOZD PMI Maribor so proslavili tovariško srečanje ob bogatem prigrizku in zlahetni kapljici. Opravili so inventuro stanja ter ugotovili, da so še vedno vsi na spisku in da nobeden ne manjka, kljub temu, da je med njimi dokaj starejših sotovarišev.

Tovariško srečanje je zvenelo v dokaj veselem vzdušju, saj ni manjkalo niti petja niti veselih dvoplovih in veselega razpoloženja.

Vsi upokojenci se pristrčno zahvaljujejo za pozornost, ki jim je bila s tem izkazana, posebej pa poudarjajo, da jim tako srečanje veliko pomeni, saj čutijo, da jih sotovariši odnosno bivši sodelavci, predvsem pa delovni kolektiv IMP ni pozabil, da jih vodi še vedno v evidenci, ter spremlja njihovo počutje in zdravstveno stanje.

Zato so izrazili posebno željo, da se javno izreče zahvala celotnemu delovnemu kolektivu za njihovo pozornost in organizacijo tovariškega srečanja.

Istčasno želijo vsem delavcem delovnega kolektiva IMP veselo in srečno novo leto 1977, ki naj bo tudi v bodoče tako plodovito in uspešno kot no bila pretekla leta.

ANTON GRUDEN

● PRIŠLI ● ODŠLI ● PRIŠLI ● ODŠLI ● PRIŠLI ● ODŠLI ● PRIŠLI ● ODŠLI ● PRIŠLI ● ODŠLI ● PRIŠLI

PRIŠLI V MESECU NOVEMBRU 1976

TOZD »Klima«, Ljubljana

Pišek Peter, spec. ključavničar

TOZD »Ogrevanje, vodovod«, Ljubljana

Uštar Stane, spec. monter
Vinko Ivan, monter
Ucman Ferdinand, strojni tehnik-pripravnik
Kralj Zdenka, strojepiska
Kovačič Zlatko, monter

TOZD »Elektromontaža«, Ljubljana

Barušič Oliva, vodja rač. sektorja TOZD
Bevc Venčeslav, KV monter
Čop Žarko, KV monter
Pust Jože, KV monter-vezalec
Bogatin Martin, KV ključavničar

TOZD »TEN«, Ljubljana

Skubic Anton, monter-vezalec

TOZD »TRAA«, Ljubljana

Nemec Miloš, KV strugar
Djokič Vojin, KV strugar
Koljič Zijad, KV strugar
Jovič Slobodan, KV varilec

TOZD »SKIP«, Ljubljana

Car Jožef, pom. plastikar
Kuhar Jože, plastikar
Pajak Stanko, pom. ključavničar

TOZD »DVIGALO«, Ljubljana

Ristič Drago, KV strojni ključavničar
Lazar Jože, elektrotehnik-pripravnik
Fekonja Bojan, KV monter
Anderlič Franc, projektant (prem. iz DSSS)

DELOVNA SKUPNOST STROKOVNIH SLUŽB

Pene Marija, samostojni referent v knjigovodstvu
Zakrajšek Mira, administrativni referent

TOZD »TIO«, Idrija

Srečkovič Milorad, pomožni razvijalec
Pernel Ivan, KV ključavničar (prem. iz TOZD »Ogrevanje, vodovod«)
Črnologar Marko, KV ključavničar

TOZD »Livarna«, Ivančna gorica

TOZD »Projekt-montaža«, Koper

Obrekar Anica, NS delavka
Vodopija Sergij, SSU delavec
Šuber Danila, KV delavec

TOZD »Projekt-montaža-inženiring«, Maribor

Žunko Bojan — SS strojni tehnik
Mugerle Branko, KV ključavničar
Topolovec Janez, KV monter
Cvetko Ana, PK kuharica

TOZD »Elektrokovinar«, Ptuj

Cimerman Janez, monter ogrevalnih naprav
Fištravec Martin, vodovodni instalater

ODŠLI V MESECU NOVEMBRU 1976

TOZD »Klima«, Ljubljana

Pirc Miroslav, podal odpoved
Didovič Rudi, podal odpoved
Palčič Bojan, samovoljno

TOZD »Ogrevanje-vodovod«, Ljubljana

Starič Franc, na lastno željo
Cimerman Anton, na lastno željo
Pernel Ivan, prem. v TOZD »TIO«, Idrija

TOZD »Elektromontaža«, Ljubljana

Pongrac Božo, v JLA
Žeželj Đuro, na željo delavca
Vuk Roman, v JLA
Teran Zvone, na željo delavca
Bradač Jože, v JLA
Kralj Zdenka, konec pog. za določen čas

NAŠI UPOKOJENCI

Ljubljana, 17. 12. 1976. Danes so se v naši TOZD Tovarni regulacijskih armatur in aparatov zbrali upokoenci ljubljanskih TOZD na tradicionalno srečanje, ki ga organiziramo vsako leto.

Upokoence je v jedilnici TOZD v imenu sindikalne organizacije pozdravil predsednik konference osnovnih organizacij sindikata tov. Jože Šubic, v imenu samoupravnih organov predsednik DS podjetja tov. Stane Vrhovc, v imenu gostiteljev pa direktor TOZD tov. Lado Mazovec.

Predsednik konference osnovnih organizacij sindikata je med drugim povedal: »Zavedamo se, da je to, kar imamo, tudi vaše delo, saj ste bili nekateri pri naši delovni organizaciji že od vsega začetka, to se pravi pionirji IMP«.

Direktor TOZD je orisal delo, uspehe in neuspehe 450-članskega kolektiva in nato upokoence povabil na ogled tovarne.

Po tem »uradnem delu« je sledilo kosilo in kramljanje pri Žibertu. Tako so se stari znanci zopet srečali, večina po letu dni. Mimogrede sem ujel, da se dva nista videla od lanskega srečanja, pa čeprav je med njunima stanovanjema samo cesta. Nekdo je hudomušno vprašal ob pogledu na stroje, če so pripravljeni, da zopet začnejo delati. Pri drugi mizi je beseda stekla o jerebicah in lovu. Nekateri so komaj našli čas, da so prišli, kajti vnuki jih velikokrat težko pogrešajo.

Pa še statistični podatek: povabljenih je bilo 159 upokoencev, 100 jih je sporočilo, da se bodo srečanja udeležili in so tudi prišli, 28 jih je sporočilo, da jih ne bo, 31 pa jih na vabilo ni odgovorilo.

Številnim čestitkam in željam, ki so jim bile izrečene za Novo leto, se pridružuje tudi uredniški odbor »Glasnika«.

T. ŠTRUS

TOZD »TEN«, Ljubljana

Kovač Milan, na lastno željo
Medved Jože, v JLA

TOZD »TRAA«, Ljubljana

Ogrin Boris, KV vrtalec
Kopač Štefan, KV ključavničar
Omahen Jože, KV rezkalec
Đokič Vojin, KV strugar
Koljič Zijad, KV strugar
Pejkovič Grga, PK ključavničar

TOZD »SKIP«, Ljubljana

Garibaldi Franc, sporazumno
Đurkin Mijo, negativna ocena v poizkusni dobi
Burgar Ciril, v JLA

TOZD »Dvigalo«, Ljubljana

Miklavc Sonja, sporazumno
Maček Štefan, sporazumno
Jug Branko, sporazumno

Delovna skupnost strokovnih služb

Šovljanski Peter, na željo delavca
Anderlič Franc, premeščen TOZD »Dvigalo«

TOZD »TIO«, Idrija

Mohorič Lado, v JLA

TOZD »Livarna«, Ivančna gorica

Jerše Jože, v JLA
Potočnik Janez, na lastno željo

TOZD »Projekt-montaža«, Koper

Stanko Renato, na lastno željo
Luznar Boris, na lastno željo
Zen Boris, na lastno željo
Nikolič Zoran, v JLA

TOZD »Projekt-montaža-inženiring«, Maribor

Kos Anton, samovoljno

TOZD »Elektrokovinar«, PTUJ

Pacher Feliks, samovoljno
Ljubec Slavko, v JLA
Kolarič Janez, na lastno željo

V MESECU NOVEMBRU 1976 JE BILO V PODJETJU ZAPOSLENIH 5.626 DELAVCEV, OD TEH 752 UČENCEV V GOSPODARSTVU IN 69 DELAVCEV V INOZEMSTVU. UPAMO, DA SE NOVOSPREJETI DELAVCI PRI NAS DOBRO POČUTIJO.

● REKREACIJA ● REKREACIJA ● REKREACIJA ● REKREACIJA ● REKREACIJA ●

Tudi v letu 1977, ko bo podjetje slavilo 30-letnico, bo za športnike veliko priložnosti v rekreacijskem in tekmovalnem udejstvovanju. Že januarja začnemo s tekmovanji med TOZD, kakor tudi na ŠIG 77'. Kajti letos bo finale ŠIG že 3. junija na Dan gradbincev. Zato prosimo vse, ki bodo, oziroma, ki žele sodelovati na tekmovanjih, da se kar se da dobro pripravijo.

Organizacijo tekmovanj med TOZD so prevzele sledeče TOZD: šah — Klima, namizni tenis — Dvigalo, kegljanje — Blisk, streljanje — TRAA, balinanje — ELM, odbojka — PMI, mali nogomet — TEN.

Panoška tekmovanja na ŠIG 77' pa se bodo odvijala predvidoma v naslednjih mestih: šah — Kočevje, namizni tenis — Ravne, kegljanje — Celje, streljanje — Zasavje, balinanje — Ljubljana, (IMP), odbojka — Gorica, mali nogomet — Maribor ali Murska Sobota.

Tudi v zimskem času nam ne bo dolgčas. Predvideno je, da bi v januarju (15. ali 22.)

organizirali zimsko prvenstvo IMP, organizacijo pa je prevzela TOZD TIO Idrija, ki bo ob dobrih snežnih razmerah na Črnem vrhu pripravila pravi »zimski dan« članom IMP. Vabimo k udeležbi.

Kot vsako leto tako tudi letos teče občinsko tekmovanje v odbojki za ženske in moške. Naši ekipe sta dosedaj igrali zelo dobro in premagali, ženske ekipo Dela, moški pa ekipo Obnove in Elme. Pričakujemo nadaljnje uspehe.

S pridobitvijo 6-steznega kegljišča v novem domu družbenopolitičnih organizacij v Staničevi ulici smo tudi člani IMP dobili novo možnost rekreacije oziroma rekreacije na novem kegljišču. Ker je to zelo prijeten šport za stare in mlade v vsakem vremenu, pričakujemo, da ga bodo radi koristili tudi naši delavci.

ANALIZA BOLNIŠKEGA STALEŽA V LETOŠNJEM LETU

Ob analizi 9-mesečnega poslovanja TOZD v IMP je bilo ugotovljeno, da je bilo izgubljenega delovnega časa na račun bolezni do 30 dni zopet več kot v enakem razdobju leta 1975 in to za 2 uri na zaposlenega, kar v celem IMP predstavlja okoli 11.000 delovnih ur več, oziroma je moralo samo zaradi povečanja števila izgubljenih ur skozi vseh 9 mesecev delati novih 7 delavcev, kar predstavlja precejšnje povečanje stroškov proizvodnje.

Ker smo želeli ugotoviti, koliko k temu številu izgubljenih delovnih ur na račun bolezni prispeva naša obratna ambulanta, je služba za varstvo pri delu v sodelovanju z obratno ambulanto izdelala analizo bolniškega staleža. Rezultati te analize so prikazani v priobčeni tabeli in sicer:

1. Analiziran je bolniški stalež odobren v obratni ambulanti v času od 1. 1. do 20. 11. 1976, zato rezultati niso absolutno primerljivi z rezultati 9 mesečne analize.

2. V stolpcih 2., 3., 4. in 5. je prikazano število koristnikov bolniškega staleža do 30 dni v obratni ambulanti in to razdeljeno po času trajanja staleža in skupno.

3. V stolpcih 6., 7., 8. in 9. je prikazano število izgubljenih delovnih dni na račun bolezni do 30 dni odobrenih v obratni ambulanti IMP, zopet razdeljeno po času trajanja bolniške in skupno.

4. Stolpec 10. prikazuje število izgubljenih ur na zaposlenega na račun bolezni do 30 dni odobrenih v obratni ambulanti IMP v času od 1. 1. do 20. 11. 1976.

5. Stolpec 11. prikazuje število izgubljenih ur na zaposlenega na račun vseh bolezni do 30 dni v času od 1. 1. 1976 do 30. 9. 1976.

6. V stolpcu 12. je prikazan procent v obratni ambulanti IMP odobrenih bolezni do 30 dni in sicer število ur na zaposlenega nasproti skupnemu številu izgubljenih delovnih ur na zaposlenega v posameznem TOZD.

7. V stolpcih 13., 14., 15. in 16. so na podoben način prikazani rezultati analize izgubljenega delovnega časa na račun bolezni nad 30 dni.

8. V stolpcih 17., 18., 19. in 20. pa so na enak način prikazani rezultati analize bolezni skupaj.

9. V stolpcu 21. je prikazan izračunan procent izgubljenih ur na zaposlenega na račun vseh bo-

lezni odobrenih v obratni ambulanti IMP v času od 1. 1. 1976 do 20. 11. 1976 nasproti izgubljenim uram na zaposlenega na račun vseh bolezni v času od 1. 1. do 30. 9. 1976.

Poleg rezultatov, ki so prikazani v tabeli, je analiza pokazala še sledeče:

10. V vseh TOZD, ki so obravnavane v analizi, je bilo v času od 1. 1. do 30. 9. 1976 zaposlenih povprečno 3507 delavcev. Iz istih TOZD pa je v obratni ambulanti registriranih 1924 pacientov, kar predstavlja približno 55%.

11. Nadalje je bilo ugotovljeno, da je bilo v letošnjem letu zabeleženo precejšnje povečanje števila obiskov pacientov v obratni ambulanti, čeprav delavci še nadalje niso zadovoljni z načinom nudenja zdravstvenih uslug v obratni ambulanti.

Še vedno se opaža, da je odnos Zdravstvenega doma Ljubljana do obratne ambulante IMP daleč od obljub, ki so jih odgovorni delavci zdravstvenega doma dajali predstavnikom naše delovne organizacije.

Iz vsega navedenega sledi, da bodo morali organi samoupravljanja, kakor tudi družbeno politične organizacije v naši delovni organizaciji in TOZD-ih poleg sprejema ukrepov za zmanjšanje občutno previsokega izgubljenega delovnega časa na račun bolezni sprejeti tudi konkretne ukrepe, s katerimi bo možno pri Zdravstvenem domu Ljubljana doseči več razumevanja za potrebe po zdravstvenem varstvu zaposlenih v naši delovni organizaciji.

ANDREJ HUDOKLIN, dipl. ing.

V POČITNIŠKIH DOMOVIH VEČ GOSTOV

V primerjavi z letom 1975 smo imeli letos v domovih 469 več gostov in 5.169 penzionov.

POČITNIŠKI DOM	Število gostov		Število penzionov	
	1975	1976	1975	1976
FIESA	951	953	7.354	7.873
VELI LOŠINJ	851	994	8.344	9.861
PAG	—	324	—	3.133
SKUPAJ	1.802	2.271	15.698	20.867

Cena storitev za domače delavce je po sklepu sveta proizvajalcev in uporabnikov OE PD ostala regresirana in v isti višini, kakor v letu 1975.

Razlike do lastne cene smo po sklepu sveta obračunali TOZD, katerih delavci so koristili letovanja v naših domovih po regresirani ceni.

Iz poročila TOZD Družbeni standard
Odboru za gospodarjenje in razvoj

ANALIZA BOLNIŠKEGA STALEŽA, DOBRENEGA V OBRATNI AMBULANTI IMP V ČASU OD 1.1.1976 DO 20.11.1976

T O Z D	Bolniška do 30 dni odobrena v OA IMP				Število dni				Štev.ur na zapos.	Skupno št.ur na zapos. v OA IMP	% odobr. v OA IMP	Boln.nad 30 dni				Skupno št.ur na zapos. v 9 mes	Skup.bolez. odobr.v OA IMP				Skur. bolez. na ur na zapos.	% odobr. v OA IMP
	1-5 dni	5-30 dni	Skupaj	Štev.ur na zapos.	1-5 dni	5-30 dni	Skupaj	Št. kor.				Št. dni	Št.ur na zapos.	Št. kor.	Št. dni		Št.ur na zapos.					
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	20	21		
OV Ljubljana	89	248	88	425	89	882	881	1852	24	57	42	14	835	11	30	439	2687	35	87	40		
Klima	80	206	82	368	80	746	911	1737	32	60	53	11	960	18	26	379	2697	50	86	58		
Elektromontaža	48	181	82	311	48	595	984	1627	16	56	29	12	978	10	26	323	2585	26	82	32		
TRAA	68	158	82	308	68	546	846	1460	26	74	35	10	595	11	33	318	2055	37	107	35		
TEN	80	195	112	387	80	653	1292	2025	33	68	49	11	665	11	52	398	2690	44	120	37		
Skip	2	6	5	13	2	23	69	94	5	88	6	-	-	-	44	13	94	5	122	4		
Dvigalo	-	2	-	2	-	8	-	8	0,4	57	0,7	-	-	-	39	2	8	0,4	96	0,4		
Proj.biro	6	47	16	69	6	162	175	343	28	38	74	2	403	33	32	71	746	61	70	87		
ZST	-	5	1	6	-	17	6	23	5	42	12	-	-	-	28	6	23	5	70	7		
DS	-	3	1	4	-	11	6	17	3	52	6	-	-	-	22	4	17	3	74	4		
DSSS	16	36	21	73	16	111	259	386	16	43	37	5	486	20	75	78	872	36	112	30		
Skupaj	389	1087	490	1966	389	3754	5429	9572	22	60	37	65	4922	11	34	2031	14494	33	94	20		

ZAKON O ZAKONSKI ZVEZI IN DRUŽINSKIH RAZMERJIH

Bistvene razlike med sedanjo zakonodajo in novim zakonom, ki začneja veljati 1. januarja 1977

1. UVOD

Vsem je dobro znano, da so ustavni amandmaji k ustavam SFRJ in SRS iz leta 1963 ter novi ustavi SFRJ in SRS iz leta 1974 vsebinsko in organizacijsko posegli tudi na področje zakonodaje, kjer so se pravice in dolžnosti republik močno razširile. Med mnogimi republiškimi zakoni, ki so bili že sprejeti in ki šele bodo, vsi kot rezultat prenosa pristojnosti s federacije na republiko, je tudi novi zakon o zakonski zvezi in družinskih razmerjih, objavljen v Uradnem listu SRS 15-76 z dne 4. junija 1976 (v nadaljevanju ZZZDR). Razmerja, ki jih ta zakon ureja in ki se v marsičem razlikujejo od sedanje ureditve, so vsekakor kot sestavni del našega vsakdanjega življenja tako pomembna, da je prav, da se delavci našega podjetja z njimi seznajajo, pa čeprav samo z najbistvenejšim, kar je mogoče zajeti v tako kratek in zgoščen sestavek.

2. SPLOŠNO

Novi ZZZDR, ki prične veljati 1. 1. 1977, nekatere njegove določbe pa 1. 1. 1980, zajema vsa razmerja, ki so danes urejena v temeljnem zakonu o zakonski zvezi (v nadaljevanju TZZZ) iz leta 1965, temeljnem zakonu o skrbništvu iz leta 1965, temeljnem zakonu o razmerju med starši in otroci iz leta 1947, temeljnem zakonu o posvojitvi iz leta 1947, in ki se kot zvezni zakoni na podlagi ustavnega zakona za izvedbo ustavnih amandmajev XXV do LI k ustavi SRS z dne 30. 12. 1971 uporabljajo kot republiški zakoni, ter v republiških zakonih o premoženjskih razmerjih med zakoncih iz leta 1950 in zakonu o rejništvu iz leta 1960. Omeniti velja tudi to, da se bodo s pričetkom veljavnosti tega zakona prenehale uporabljati tudi skoraj vse določbe zakona o pravnem postopku, ki se nanašajo na postopek o zakonskih sporih. Materijo, ki je danes glede na družbeni razvoj v mnogočem neustrezna in preživela ter razdrobljena v šestih zakonih torej ureja navedeni novi zakon.

Bistvene spremembe med sedanjo zakonodajo in ZZZDR, ki jo na novo urejuje in ki so najzanimivejše in tudi najpomembnejše za večino od nas, se tičejo zakonske zveze, razmerij med starši in otroci, ter posvojitve, zato ob ostalih spremembah v tem sestavku obravnavam samo te.

3. ZAKONSKA ZVEZA

Glede temeljnih pogojev za sklenitev zakonske zveze (da dve osebi različnega spola izjavita pred pristojnim organom na način, določen z zakonom, svoje soglasje, da skleneta zakonsko zvezo), zakonskih zadržkov (zadržek mladoletnosti, zadržek umobolnosti in nerazsodnosti, zadržek zakonske vezi, zadržek sorodstva, zadržek svaštva, zadržek pomanjkanja svobodne privolitve) in zakonskih prepovedi (prepovedana zakonska zveza med posvojiteljem in posvojenecem ter med skrbnikom in varovancem), kar za veljavno sklenitev zakonske zveze zahteva sedaj veljavni TZZZ, so v novem ZZZDR nekatere spremembe. Med tem, ko temeljni pogoji za sklenitev zakonske zveze slej ko prej ostanejo isti, pa novi zakon ne omenja zakonskega zadržka svaštva, pač pa vse ostale sedanje, ki so navedeni zgoraj. Zakonski zadržki so namreč okoliščine, ki so v zakonu posebej našteje in ki imajo za posledico neveljavnost zakonske zveze. Če pa ni temeljnih pogojev za sklenitev zakonske zveze, je ta neobstoječa, je ni. Po dosedanjem zakonodaji bi bila zaradi zakonskega zadržka svaštva zakonska zveza tasta s snaho, zeta s taščo, očima s pastorko ali mačeše s pastorkom neveljavna. Zaradi nove vsebine posvojitve (glej t. 5) bo po novem zakonska zveza posvojitelja s posvojenecem neveljavna (kar je šteti med zakonske zadržke) in ne le prepovedana, kar pomeni, da ni dovoljena, vendar pa zaradi tega ni neveljavna, kot je to urejeno danes. Sklenitev take zakonske zveze sme danes sodišče iz važnih razlogov dovoliti, s čimer se posvojitveno razmerje razdre, v bodoče pa taka dovolitev ne bo več mogoča. Pač pa ZZZDR določa, da se sme, če so

zato utemeljeni razlogi, dovoliti sklenitev zakonske zveze med otroci bratov in sester, med otroci polbratov in polsester, med skrbnikom in varovancem ter osebi, ki še ni stara 18 let, kar pozna tudi sedanji TZZZ, vendar z bistveno razliko, da to danes dovoljuje občinsko sodišče, po novem zakonu pa bo to pristojni organ občinske skupščine socialnega varstva.

Novi ZZZDR vnaša glede oblike sklenitve zakonske zveze bistveno novost, ki pa se bo pričela uporabljati šele s 1. 1. 1980. Pred sklenitvijo zakonske zveze morata namreč osebi, ki nameravata skleniti zakonsko zvezo, obiskati zakonsko posvetovalnico in o tem v prijavi za sklenitev zakonske zveze predložiti potrdilo. Namen te nove določbe je, da se bodo osebe, ki nameravajo skleniti zakonsko zvezo, z večjim premislekom in strokovno pomočjo odločale za ta korak v življenju, s tem pa naj bi se tudi zmanjšalo število ponesrečenih zakonov in seveda razvez.

Posebno radikalno je ZZZDR posegel na področju prenehanja zakonske zveze, natančneje razveze zakonske zveze. Na eni strani skuša z omenjenimi novostmi zagotoviti, da bodo zakonske zveze, ki se sklepajo, čim trdnje in trajnejše, v čemer je seveda širok družbeni interes, na drugi strani pa daje zakoncem, katerih vez in življenjska skupnost je tako šibka in nevdružna, da je razveza edina rešitev njunega medsebojnega razmerja, še širše možnosti kot jih pozna današnji TZZZ. Razveza zakonske zveze je prenehanje zakonske zveze za življenja obeh zakoncev po odločbi sodišča. TZZZ določa razvezne razloge, t.j. vzroke, iz katerih se lahko doseže razveza zakona. Ti razlogi so, prešuštvo, streženje/po življenju, grdo ravnanje, hude žalitve, nečastno življenje in drugo obnašanje, ki dela skupno življenje nezno, neozdravljiva duševna bolezen ali nesposobnost razsodnosti, zlobna ali neopravičena zapustitev, pogrešanost, obsodba zaradi kaznivnega dejanja, poleg teh pa TZZZ vsebuje splošno določbo, da se sme zahtevati razveza iz kakršnegakoli vzroka, ki je povzročil, da je zakonsko razmerje tako omajano, da je postalo skupno življenje nezno. Sedanji zakon ne pozna sporazumne razveze, pač pa le predlog (sporazumno zahtevo obeh zakoncev), v katerem oba zakonca sporazumno zahtevata razvezo, o katerem pa odloča sodišče.

Novi ZZZDR v čl. 64 omogoča sporazumno razvezo. Sodišče razveže zakonsko zvezo na podlagi sporazuma zakoncev, vendar le ob naslednjih predpostavkah: če sta se zakonca sporazumela o varstvu, vzgoji in preživljanju skupnih otrok, ter o preživljanju nepreskrbljenega zakonca, ki nima sredstev za življenje in je nesposoben za delo ali je nezaposlen in se ne more zaposliti ter če predložita pismen in po sodniku overjen sporazum o delitvi skupnega premoženja in o tem, kateri od zakoncev bo imetnik stanovanjske pravice. Poleg tega mora sodišče, preden razveže zakonsko zvezo, ugotoviti, ali je s sporazumom zakoncev primerno preskrbljeno za varstvo, vzgojo in preživljanje otrok, ter zahtevati o tem tudi mnenje občinske skupnosti socialnega skrbstva. ZZZDR ne pozna več posebnih razveznih razlogov današnjega TZZZ (našteti zgoraj), ampak en sam, splošni razvezni razlog, če je zakonska zveza iz kateregakoli vzroka nevdružna, sme vsak zakonec zahtevati razvezo zakonske zveze (čl. 65), ki torej brez kakršnihkoli omejitev in posebnih razlogov zajema vse življenjske situacije, ki utegnejo nastati med dvema zakoncema. V tem primeru bo sodišče kot sedaj, po uradni dolžnosti odločilo tudi o varstvu vzgoji in preživljanju skupnih otrok. Ob navedenih očitnih razlikah med današnjo in bodočo ureditvijo pa je glede razveze pomembna še ena: v sodbi, s katero se izreče razveza, se ugotovi tudi krivda za razvezo, zlasti ali je za razvezo kriva ena ali obe stranki, samo na zahtevo strank (čl. 407 zakona o pravnem postopku). Z dnem, ko začne veljati ZZZDR, se med drugim v SRS neha uporabljati tudi pravkar citirani člen, kar pomeni, da po novem ugotovitev krivde pri razvezi ne pride več v poštev. Po sedaj veljavni zakonodaji ima krivda za razvezo različne posledice. Darila, ki niso sorazmerna premoženjskemu stanju darovalca, se vračajo.

Izjema velja za primer, če je darovalec kriv, da je prišlo do razveze, obdarjeni pa ni kriv. Zakonec, ki ni kriv, obdrži darila, ki jih je dobil od zakonca, po čigar krivdi je zakon razvezan in lahko zahteva vrnitev daril, ki jih je dal krivemu zakoncu. Zakonec, ki ni kriv, da je prišlo do razveze, ima dalje, če je drugi zakonec kriv razveze, pravico zahtevati delitev skupnega premoženja kot ob smrti enega zakonca. Končno ima razvezani zakonec pravico do preživnine, če je nepreskrbljen, nezmožen za delo ali nezaposlen in da zakonska zveza ni bila razvezana po njegovi krivdi. Preživnino lahko zahteva, če je zakonska zveza razvezana po krivdi drugega zakonca ali pa, če je prišlo do razveze brez krivde enega ali drugega zakonca.

V ZZZDR je preživljanje razvezanega zakonca urejeno takole: nepreskrbljenemu zakoncu, ki nima sredstev za življenje in je nesposoben za delo ali je nezaposlen in se ne more zaposliti, se s sodbo, s katero se zakonska zveza razveže, določi na njegovo zahtevo oz. na podlagi sporazuma z drugim zakoncem znesek za preživljanje v breme drugega zakonca, ustrezno njegovim možnostim, pri čemer zakon poudarja, da sodišče lahko upošteva vzroke, zaradi katerih je postala zakonska zveza nevdružna. Darila, ki niso sorazmerna premoženjskemu stanju darovalca, se morajo vrniti v tistem stanju, v katerem so bila v trenutku, ko je nastal vzrok za razvezo.

Spravni poskus tudi po ZZZDR ostaja pomembna in obvezna institucija razvezne pravde s to razliko, da ga bo od 1. 1. 1980 opravljal pristojni organ občinske skupnosti socialnega skrbstva, do takrat pa, kot sedaj, sodišče, pred katerim teče razvezna pravda.

Po ZZZDR je določena v čl. 12 še ena novost, ustreza sedanjemu družbenemu stanju in razvoju, ki jo sedanji TZZZ ne pozna: dalj časa trajajoča življenjska skupnost moškega in ženske, ki nista sklenila zakonske zveze, ima zanju enake pravne posledice po tem zakonu, kot če bi sklenila zakonsko zvezo, če ni bilo razlogov zaradi katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna. Pod pravnimi posledicami so mišljene predvsem določbe zakona o pravicah in dolžnosti zakoncev in o premoženjskih razmerjih med zakonci.

4. RAZMERJA MED STARŠI IN OTROCI

Sedanja zakonodaja razlikuje zakonske in nezakonske otroke, iz česar izhaja, da tega razlikovanja ne bi bilo, če med njimi ne bi bilo prav nobenih razlik. Otroci, rojeni izven zakona, so v razmerju do svojih staršev izenačeni z zakonskimi, niso pa povsem izenačeni z zakonskimi v razmerju do sorodnikov staršev. Sorodniki staršev nezakonskega otroka niso dolžni preživljati takega otroka. Poleg te razlike obstoje še tale: otroci, ki so rojeni izven zakona, imajo dedno pravico po materinih sorodnikih, po očetovih sorodnikih pa samo pod določenimi pogoji (gl. t. 6). V skladu z ustavo novi ZZZDR zakonske in nezakonske otroke končno povsem izenačuje, ko v čl. 5 določa, da so pravice in dolžnosti otrok do njihovih staršev in sorodnikov ter pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do otrok enake ne glede na to, ali so otroci rojeni v zakonski zvezi ali izven nje. Zaradi tega so tudi odpadle sedanje izrečne določbe zakona, da za nezakonske ne veljajo otroci iz neobstoječih in neveljavnih zakonskih zvez. Glede odprave razlike v dedovanju glej t. 6.

Tožbe za ugotavljanje in izpodbijanje očetovstva in materinstva se v obeh primerjanih zakonih več ali manj ujemajo, prevladnost pa velja pri rokih, ki so za večino tožb po novem zakonu različni. Po izrečni določbi ZZZDR pa ni dopustno ugotavljanje očetovstva za otroka, ki je bil splošno z umetno osemenitvijo matere.

Glede pravic in dolžnosti staršev in otrok omenjam samo eno določbo ZZZDR, ki je rešila večkrat postavljeno sporno vprašanje sedanje ureditve, ali lahko mladoletnik, ki je v oskrbi staršev, potem ko je dopolnil 14 let, z dovoljenjem ali naknadno privolitvijo staršev tudi sam sklepa pravne posle. ZZZDR določa, da mladoletnik, ki dopolni 15 let, lahko sam sklepa pravne posle, v kolikor zakon ne določa drugače. Za veljavnost teh po-

slov je potrebna odobritev staršev, če so tako pomembni, da bistveno vplivajo na mladostnikovo življenje ali če so takšni, da lahko vplivajo na njegovo življenje tudi po polnoletnosti.

Sedanja in bodoča zakonodaja se ne razlikujeta v tem, da roditelska pravica preneha s polnoletnostjo otroka t.j. ko dopolni 18 let, ali če mladoletnik pred polnoletnostjo sklene zakonsko zvezo, s sklenitvijo zakonske zveze pa mladoletnik tudi pridobi popolno poslovno sposobnost. Novi ZZZDR pa odpira še eno možnost, ko določa, da popolno poslovno sposobnost lahko pridobi tudi mladoletnik, ki je postal roditelj, če so za to pomembni razlogi. O tem odloča sodišče na predlog pristojnega organa občinske skupnosti socialnega skrbstva.

V zvezi s preživljanjem otrok, staršev, pastorkov in drugih prinaša ZZZDR pomembno novost, ki bo posebno racionalizirala delo sodišč. Po čl. 132 pošlje sodišče odločbo o višini prispevka za preživljanje pristojnemu organu občinske skupnosti socialnega skrbstva. Ta organ vsako leto na podlagi uradno ugotovljenega podatka o povečanju življenjskih stroškov sprejme sklep o odstotku povišanja preživilnin, opravi vskladitev vseh preživilnin in tudi izda odločbo o novo

ugotovljeni višini preživilnin. S tako »valorizacijo« bodo poleg razbremenitve sodišč največ pridobili upravičenci do preživilnin, saj jim vsakega povečanja življenjskih stroškov ne bo treba uveljavljati preko sodišča v večkrat dolgotrajnem postopku.

5. POSVOJITEV

Institucija posvojitve je deležna takih korenitih sprememb, da je vsekakor vredna pozornosti. Po sedaj veljavnem temeljnem zakonu o posvojitvi pomeni posvojitve sporazum posvojitelja in posvojence o tem, da se med njima ustanovi razmerje, podobno razmerju med starši in otroci. O posvojitvi se sklene pogodba, pri čemer skrbstveni organ aktivno sodeluje. S posvojitvijo ne nastane med posvojencem in sorodniki posvojitelja sorodstveno razmerje in tudi ne nastanejo pravice in dolžnosti, ki izvirajo iz tega razmerja. Posvojitve ne vpliva na pravice posvojence do njegovih staršev in drugih sorodnikov, kakor tudi ne na njegove dolžnosti do njih. S posvojitvijo ne prenehajo pravice in dolžnosti posvojence do njegovih staršev in sorodnikov, temelječe na sorodstvenem razmerju. S pravnim aktom se posvojitve lahko razveže. Sedanji zakon določa tri načine prenehanja posvojitve: razvezo po sporazumu strank, razvezo po uradni dolžnosti in pa razvezo na zahtevo ene stranke poleg omenjenega prenehanja, če posvojitelj in posvojenec sklene zakonsko zvezo (gl. t. 3).

ZZZDR določa, da s posvojitvijo kot posebno obliko varstva mladoletnih otrok nastane med posvojiteljem in posvojencem enako razmerje, kot je med starši in otroci. S posvojitvijo nastanejo med posvojencem in njegovimi potomci ter posvojiteljem in njegovimi sorodniki enaka razmerja kot med sorodniki, v kolikor zakon ne določa drugače. Posebno pomembno je, da po ZZZDR pri posvojitvi prenehajo pravice in dolžnosti posvojence do njegovih staršev in drugih sorodnikov ter pravice in dolžnosti staršev in sorodnikov do njega. Po novem posvojitve ne bo mogoče razvezati. Pri posvojitvi se bodo v rojstno matično knjigo posvojitelj vpisal kot posvojenčevi starši. Po novem nastane posvojitve z odločbo o posvojitvi, ne pa s pogodbo kot sedaj. Bistvene razlike so torej več kot očitne. Glede razlik pri dedovanju gl. t. 6.

6. DEDOVANJE

V zvezi z obravnavanim ZZZDR je zelo pomemben tudi novi zakon o dedovanju (Ur. l. SRS 15-76), ki začne prav tako veljati 1. januarja 1977, s tem dnem pa se v SRS preneha uporabljati sedanji zakon o dedovanju (Ur. l. SFRJ 42-65) razen nekaterih določb. Čeprav je tudi novi zakon o dedovanju vreden širše obdelave, se tu omejujem le na vprašanja, ki so povezana z ZZZDR.

Novi zakon o dedovanju določa, da so otroci enako-pravni pri dedovanju ne glede na to, ali so rojeni v zakonski zvezi ali zunaj nje. S tem je odpravljena tudi druga sedanja razlika med zakonskimi in nezakonskimi otroci (gl. t. 4), ki imajo nezakonski otroci dedno pravico po očetovih sorodnikih le ob določenih pogojih (pripoznanje očetovstva, oz. ugotovitev očetovstva s pravnomočno sodbo, dejanja, s katerimi oče smatra otroka za svojega).

Po določbi novega zakona o dedovanju, kot zakonca dedujeta drug po drugem tudi moški in ženska, ki živita v dalj časa trajajoči življenjski skupnosti in nista sklenila zakonske zveze, vendar le v primeru, če ni razlogov, iz katerih bi bila zakonska zveza med njima neveljavna (gl. t. 3).

Po sedanjem veljavnem zakonu o dedovanju imajo posvojenec in njegovi potomci zakonito dedno pravico po posvojitelju, če pri posvojitvi ni bila ta pravica omejena ali izključena. Če ima posvojitelj svoje otroke, lahko v pogodbi o posvojitvi omeji ali tudi povsem izključi posvojenčev dedno pravico. Posvojitelj pa ne more dedovati po posvojencu, razen če ga ta v oporoki postavi za svojega dediča. Posvojenec obdrži dedno pravico po starših in drugih sorodnikih. Danes torej posvojenec lahko obdrži dedno pravico po starših in posvojiteljih. Glede na popolnoma drugačno vsebino posvojitve (gl. t. 5), ki pomeni razmerje, enako tistemu med starši in otroci, je temu primerno urejeno tudi dedovanje po novem zakonu o dedovanju, pri posvojitvi imajo posvojenec in njegovi potomci do posvojitelja in njegovih sorodnikov enake dedne pravice, kakor posvojiteljevi otroci in njihovi potomci. Pri posvojitvi dedujejo posvojenec in njegovi potomci po drugih posvojencih in njihovih potomci. Posvojitelj in njegovi sorodniki so pri posvojitvi zakoniti dediči posvojence. Pri posvojitvi posvojenec in njegovi potomci nimajo zakonite dedne pravice po starših, njihovih potomcih in drugih sorodnikih

V začetku letošnjega leta so se mariborski alpinisti, člani Alpinističnega odseka PD Kozjak, prvič lotili priprav za odpravo v tuje gore, v daljni Kavkaz. Poleg obveznih kondicijskih treningov in nepogrešljive opreme so bila potrebna tudi znatna finančna sredstva, ki jih društvo samo ni zmoglo. Zato smo se obrnili na vas s prošnjo, da bi po svojih močeh prispevali nekaj za prvo mariborsko odpravo.

Z veseljem smo prejeli vaše sporočilo, da ste naši prošnji ugodili. Odprava je konec junija lahko krenila na pot tudi po vaši zaslugi.

Zdaj, ko so udeleženci odprave spet doma in se z zadovoljstvom spominjajo prehojenih poti in osvojenih vrhov, se vam za nesebično razumevanje najtopleje zahvaljujemo in vam želimo obilo delovnih uspehov.

S planinskimi pozdravi!

Predsednik organizacijskega odbora in namestnik vodje
I. Mariborske alpinistične odprave »Kavkaz 76«

Boro Jerabek, dipl. ing.

Vodja
I. Mariborske alpinistične odprave »Kavkaz 76«

Danilo Škerbinek, dipl. ing.,

Opomba uredništva: sredstva je prispevala TOZD PMI Maribor.

in tudi ti nimajo zakonite dedne pravice po posvojencu in njegovih potomcih.

Poleg drugih sprememb novi zakon o dedovanju konkretizira tudi ustavno določilo omejitve dedovanja premoženja osebe, ki je uživala socialno ali drugo pomoč družbene skupnosti in sicer do višine vrednosti prejete pomoči. Ta omejitev se izvede tako, da del zapustnikovega premoženja, ki ustreza vrednosti prejete socialne ali druge pomoči družbene skupnosti, postane družbena lastnina in se izroči družbeno pravni osebi, ki je pomoč dala. Dediči pa vendarle lahko dedujejo, če se obvežejo povrniti vrednost dane pomoči. Ob določenih pogojih se lahko družbeno pravna oseba, ki je dajala pomoč, tej svoji pravici tudi odpove.

Navedeno o ZZZDR in novem zakonu o dedovanju ter naši pozitivni zakonodaji so samo izseki iz obširne materije, ki so, upam, izbrani tako, da pokažejo vsaj glavne značilnosti in razlike dveh ureditev, sedanje in nove, kateri se bomo morali v kratkem prilagoditi. Jasno je, da so področja, načeta v tem sestavku, opisana povsem na kratko in bežno, mnogih, kot npr. premoženjskih razmerij med zakonci, skrbništva, rejništva itd. pa se nisem niti dotaknil zaradi omejenosti tega sestavka. Kljub temu pa upam, da bo namen tega sestavka dosežen.

Aleš Čerin, dipl. iur.

MISLI OB NOvem LETU

Spet z načrti v novo leto smo stopili, kako izpolnili jih, bomo še ugotovili.

Rade želje nas bodo bogatile, da denarnice bi polne bile.

Enako bomo ropot in prah imeli, čez malico se bomo spet jezili.

Črno za službo menjati ne bo, za nove delavce pa težko bo.

Naprej bomo še imeli take, delovne, manj aktivne in še kake.

Obupno bolniške ne bomo se branili, tisti, ki tega so se že naučili.

Notranje odnose še gojili, javno in skrivaj kaj močnega popili.

Odlično sebe radi bomo imeli, tudi če zato se skregali.

Vnaprej se resnice ne bojimo, sestanke jutraj, NE popoldne, upeljimo.

Obete radi bomo še sprejeli, a zanje mlačno se zavzeli.

Lepo bo, če boste verjeli, da truda, znoja v delu ne bomo se ognili.

Enako, če ne več težav imeli, marsikdo si po krivdi lastni pridobili.

Težko verjeti bo tudi to, da okvar strojev, izmetov več ne bo!

Omarice pornografije še krasile, smeti, navlaka nas pestile.

Vedno o dobičku želje si gojili, da vsak mesec bi ga dobili.

In oblačili vedno se tako različno, da za varnost delovno ne bo odlično.

Mislimo pa le, šlo bo in se gibalo, če ljubili posel bomo in delo.

Prav vsakomur se do dobro zdelo, če leto novo bo zdravo in veselo.

FRAN VODNIK

NAGRADNA KRIŽANKA

IMP	1977 ZA IMP	VZGO- TITELJ	MORSKA RIBA	OSEBNI ZAIMEK	SEKA- NJE	LADKO KOROŠEC	KISIK	VTAK- NITEV	KRALJ PARTOV	KRAJ PRI KRANJU	INDIJSKO ŽENSKO OBLAČILO	KALIJ	IVAN KRILOV	KUHINJ, ELEMENT	ČEŠKO "DA"	STARA POPEVKA	USODEN	DOLŽNOST IN PRAWCA
SLOVENC																		
EFKT							TOZD-IMP PREDLOG					BLAZINTAK IGOR PRETNAR						
VALPET						LONCI MESTO V ISTR							DEL LUKA PESNIŠKA OBLIKA					
HODITI				RAZDELEJE MENCING, ROMAN											MAK. KOLO PREBIV, ARABIJE			
PRIZNICA					ŽITO		ALUMINIJ	KADAR TONA				PREDLOG SRED. VRTENJA		STARI SLOVANI OBLA				
IZDELEK, RAZPRAVA								MEDMET ŽALOSTI		KONSTR. RAKET AM. SEC. GENERAL								
ENAKI ČRKI			MENIČNO JAMSTVO LETOPIŠ					MEDICA VETER OB TADRANU			SEROVA SAMICA DOSTOPI					NOVI SAD POLITIČ. ZATOČIŠČA		
MEDN. OZNAKA ZA SEVER		MESTO V ARABIJ DELAVICA UNIVERZA					METER PLAH ŽIVALI		PESNITEV			TROBILO, EMBALAŽA DEL NIVE					AMPER SREBRO	
RAZMERJE						SARATEVO ŽITKOST			HERCE- GOVEC DVORANA					TROPSKA OLJNICA GR. ČRKA				
LUKA NA OTOKU MINDANAO					RESA					GRUDEN				LIGAN				
MEDN. OZNARA ZA VZHOD		LIRA BORSKI VRH		DELI ROK	TOVARNA UR ENOTA ZA BELO					RIBA VINSKI CVET				AMER. OBVEŠČ. SLUŽBA	LITER TUTE M. IME		URAN TURŠKI SULTAN	
1947-77 IMP																		
GORA V ŠVICI			KRATICA VELESILE KAZ. ZAIM.				TVRDIČ PRITOK MORAVE					USTANOV. PERZITE AMINDRISL				GL. MESTO BABILONITE OKONČINA		
STARO- GRŠKI MATEMAT.									USTROJ M. IME									
REKA V MONGO- LIJI					KLOROFIL OKLEPNO VOZILO									KAČA POLDRAG KAMEN				
PRITR- BILNICA			TOVARNA V KOŠEVJU ZADRS				JAPONSKI ŠAH DEL KOLESA				IRANSKO MESTO OB R. NAHARI JEZ					TEGA LETA NAJ ŽIVI!		
JOD		FOSFOR PRADOČE		VEZNIK DEUTERIJ		GR. BOG SONCA ERBIJ							VODIK BARIJ		DVA PREDLOGA		JUG AM. MERA ZA MLEKO	
VELJA EN DAN										PLIMA IN OSEKA M. IME								
TUKAJ				KRAŠKI SVET PL. MERA				OBREDNA OPRAVA VEZNIK							TURŠKO JEZERO SPLIT			
CMERA					* *	* *	NAŠ VODITELJ					* *	* *	SREDIŠČE ALKE				
100 m²		* * * * *																FURNA- NOV KLIC

Rešitve pošljite na naslov:

IMP Ljubljana, Titova 37 (Nagradna križanka), najkasneje do 7. januarja 1977.

1. nagrada — 100 din

2. nagrada — 60 din

3. nagrada — 30 din

Želimo vam veliko uspehov pri reševanju